

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
GNL 327 *Katılım Bankacılığı ve İslami Finans*
DERS NOTLARI

12.HAFTA

20.05.2025

TÜRK FİNANS SİSTEMİ VE KATILIM BANKACILIĞI

Haziran 2024

Türkiye Katılım Bankaları Birliği

Bankacılık Hizmetleri Koordinatörlüğü

Katılım Bankaları

Mevduat
BankalarıKalkınma ve
Yatırım BankalarıBankacılık
Sektörü

Toplam Banka Sayısı

9

33

20

62

Toplam Şube Sayısı

1.486

9.380

72

10.938

Toplam Personel Sayısı

20.764

183.094

6.352

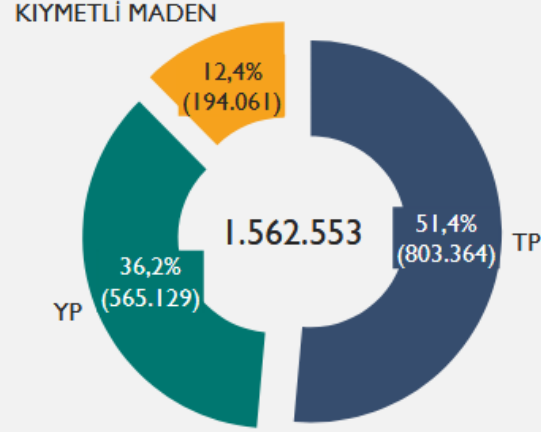
210.210

Bankacılık Gruplarının Sektör İçerisindeki Payı

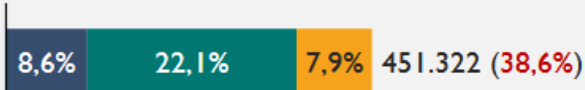
Haziran 2024

	Katılım Bankaları		Mevduat Bankaları	Kalkınma ve Yatırım Bankaları
	Haziran 2024	Aralık 2023		
Aktifler	8,1% ↓	8,7%	86,0%	6,0%
Toplanan Fonlar	9,5% ↓	10,2%	90,5%	0,0%
Kullandırılan Fonlar	8,2% ↑	7,9%	84,9%	6,8%
Özkaynaklar	7,0% ↑	6,8%	84,2%	8,8%
Şube Sayısı	13,6% ↑	13,3%	85,8%	0,7%
Personel Sayısı	9,9% ↑	9,5%	87,1%	3,0%
ATM Sayısı	5,1% ↑	5,0%	94,9%	0,0%

KATILIM BANKALARI

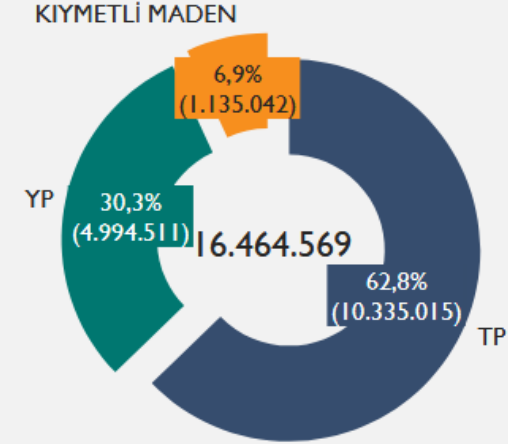
ÖZEL CARİ HESAP

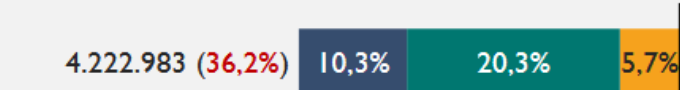
KATILMA HESABI

BANKACILIK SEKTÖRÜ

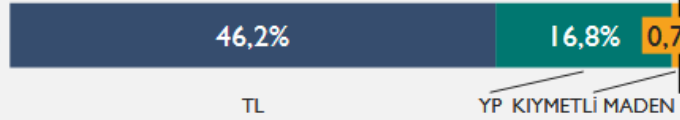

ÖZEL CARİ HESAP

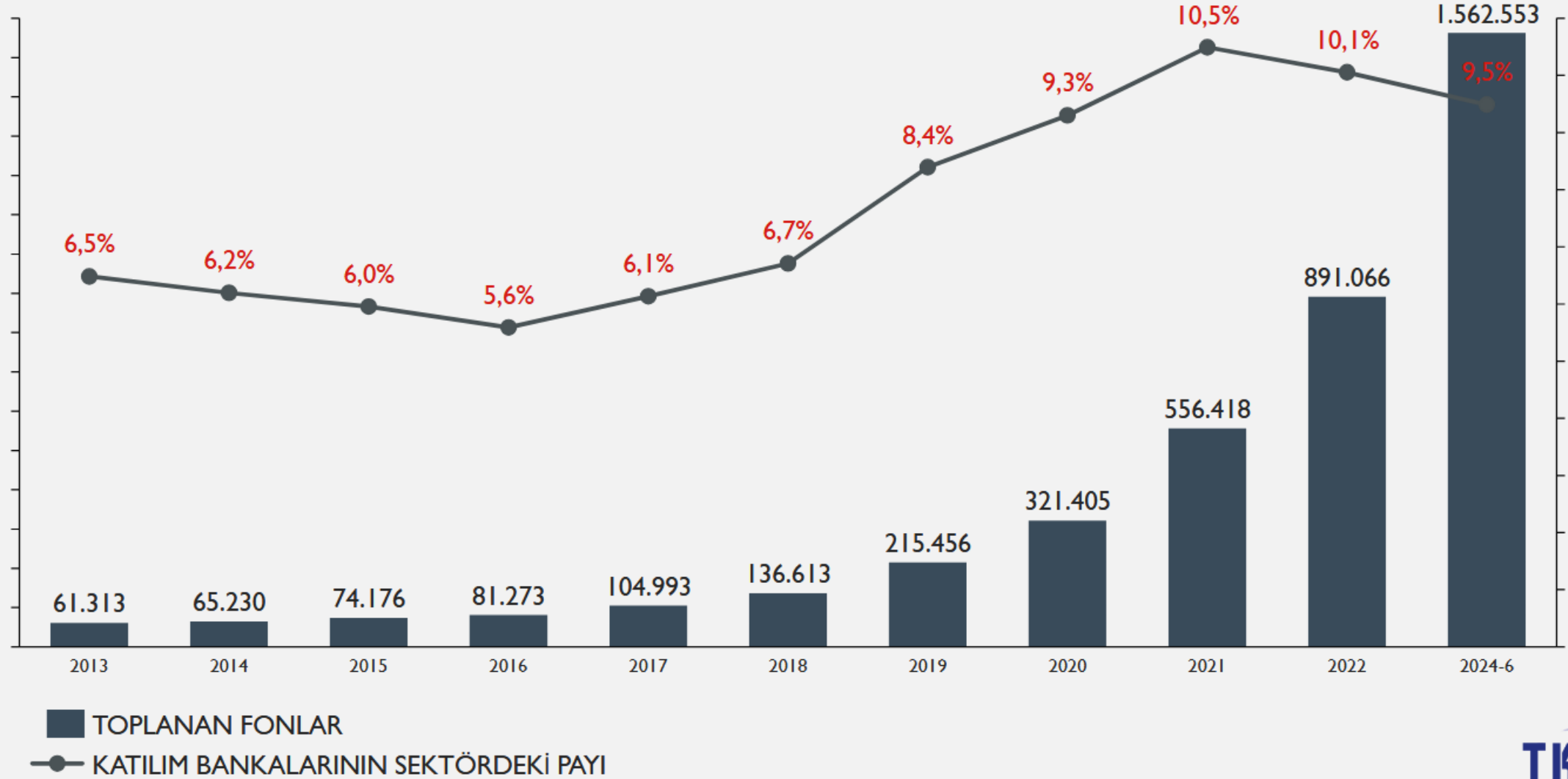

VADESİZ MEVDUAT

KATILMA HESABI

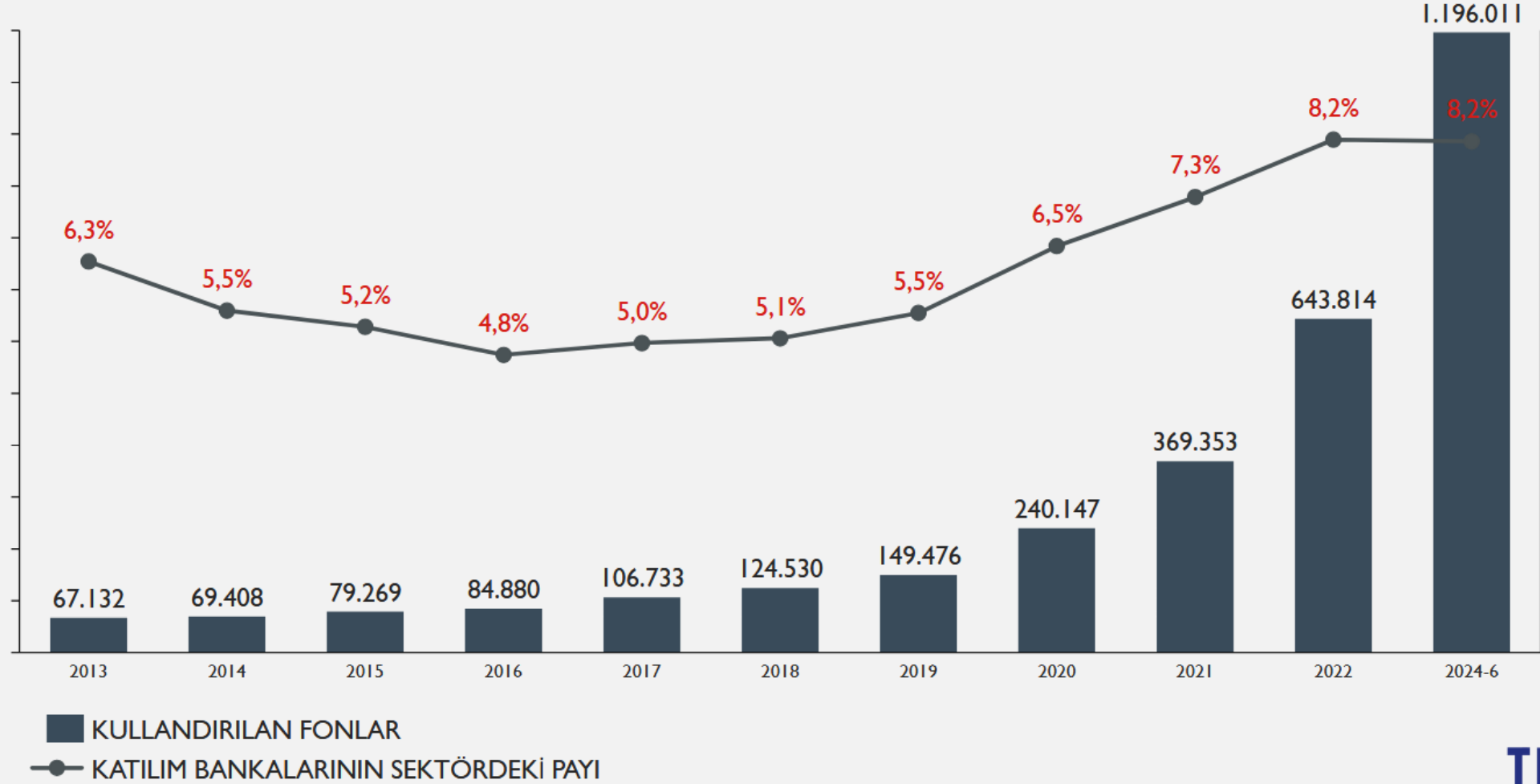

VADELİ MEVDUAT

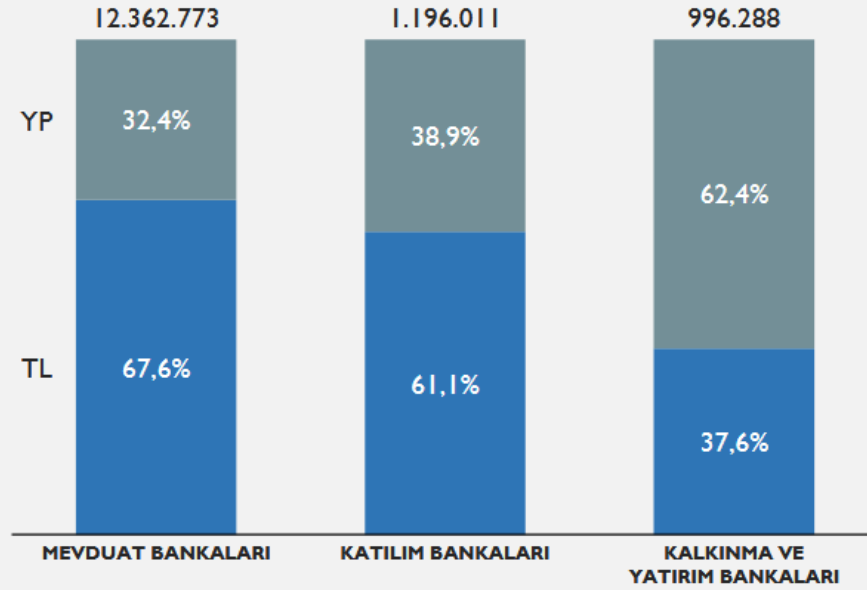
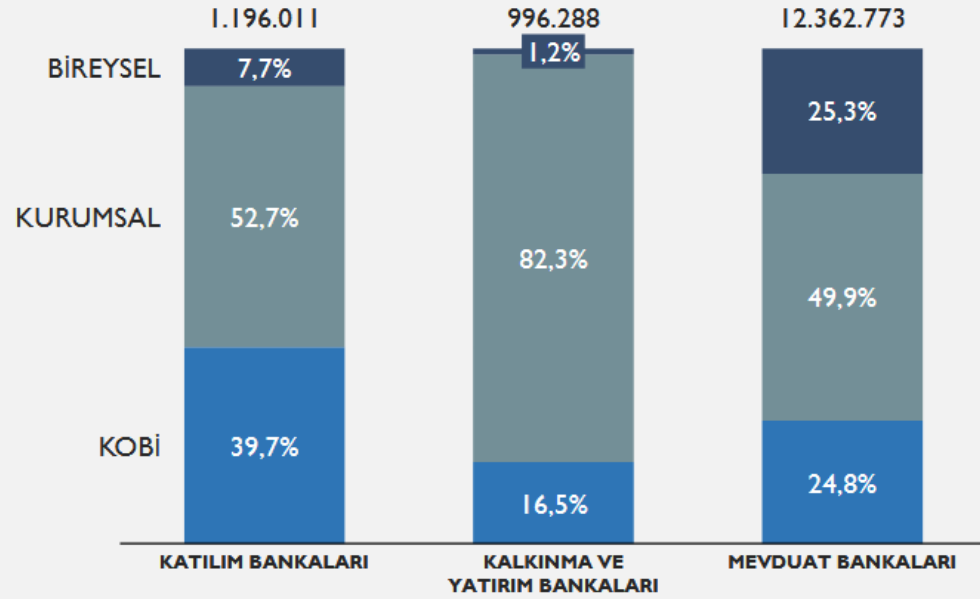
Katılım Bankalarının Kullandırılan Fonlarının Gelişimi (Milyon TL)

Haziran 2024

Katılım Bankalarının Kullandırılan Fonlarının Müşteri Segmenti ve Türlerine Göre Dağılımı

Haziran 2024

Varsayılan tarayıcınız değil

Varsayılan olarak ayarla

Kitap Yayınları

Anasayfa > Faaliyetler > Kitap Yayınları

Faaliyetler

Etkinlikler

+

Yayınlar

x

Sektör Sunumları

Yıllık Sektör Raporları

Strateji Belgeleri

Dijital Araştırma Raporu

Kitap Yayınları

Katılım Finans Kurumlarında Kontrol ve Denetim Esasları

282 Sayfa

İndir

Oku

Türkiye’de Katılım Bankaları İle Konvansiyonel Bankaların Risk Yönetimi Açısından Karşılaştırılması

167 Sayfa

İndir

Oku

Hazine Finansmanında Faizli Borçlanma Sorunu ve Çözüm Önerileri

302 Sayfa

İndir

Oku

Katılım Finansmanında Yeni Yaklaşımlar

İndir

Oku

Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı Sunumları

Anasayfa > Faaliyetler > Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı Sunumları

Faaliyetler

Etkinlikler

+

Yayınlar

x

Sektör Sunumları

Yıllık Sektör Raporları

Bölüm 1 İslam İktisadi ve İslami Finansın Temel İlkeleri

18 Sayfa

İndir

Oku

Bölüm 2 İslam Hukukunda Akit Teorisi ve Katılım Bankacılığında Akitler

24 Sayfa

İndir

Oku

Bölüm 4 Katılım Bankacılığı Ekosisteminin Gelişimi

Bölüm 6

Katılım Bankacılığı İş Modeli

Temel Hazıroğlu
Orhan Koyuncu
Mehmet Yuşa Solak

TEKRAR

Katılım Finansının Ayırıcı Özellikleri ve Konvansiyonel Finans ile karşılaştırmalar

İKTİSAT biliminin TANIMında

ANA AKIM (Konvansiyonel)

İnsanlığın

sonsuz olan ihtiyaçlarının,

kıt olan kaynaklarla

karşılanma çabası

İSLAM İKTİSADI

*İhtiyaçları sonsuz yapan İHTİRAS
dengelenmelidir*

*Tüm insanlığa yetecek kadar
kaynak mevcuttur*

Sorun Bölüşümde

*Evrende tüm insanlığa yetecek kadar kaynağın
bulunduğu kabul edilir*

Bölüşümün adil olmasına odaklanılır

İKTİSADIN AMAÇLARI

İslam İktisadı Kalkınmayı Önceler

BÜYÜME

- Üretim araç ve gereçlerinde, altyapıda ve tüketim mallarında artış (Büyüme) sağlama

KALKINMA

- Eğitimde, sağlıkta ve adalette gelişme

ÜRETİM FAKTÖRLERİ

1. *Doğal Kaynaklar*
2. *Emek*
3. *Sermaye*
4. *Teşebbüs*

+ **GÜVEN**

İslam iktisadının üretim faktörleri olan doğal kaynaklar, emek, sermaye ve teşebbüse güven unsurunu da kattığını söyleyebiliriz.

İslam İktisadının İlke ve Kurumları

ADİL PİYASA

GÜVEN (Sözünde durmak, yalan söylememek)

EMEĞİN HAKKINI VERMEK

MÜLKİYET (Helal yoldan ve Emanet Anlayışı)

ÖDÜNÇ İLİŞKİSİNDEN KAZANÇ SAĞLAMAMAK (Riba'dan Kaçınmak)

VAKIF

ZEKAT

İslam iktisadı bir dünya görüşü olarak insan davranışlarına dayanmaktadır

İlkeleri :

- Helal kazanca dayalı mülkiyet,
- Varlığa sahip olmada emanet anlayışı,
- Ödünç ilişkisinde kazanç sağlamanın ve
- Risk transferinden kazanç sağlamanın hoş görülmemesi

KATILIM FİNANSININ (İSLAMİ FİNANS) ÖZELLİKLERİ

1-Gelir sağlayan ödünç ilişkisi yerine;

- Ticaret
- Ortaklık

2- İslam hukukunun amaçlarınınin gözetilmesi

3- «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı

4- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı

5- Üretimden kopuk olmama (Reel Sektöre destek)

Katılım Finansı Konusunda standartlar geliştiren Uluslararası Örgütler

1. **IFSB** : İslami Finansal Hizmetler Sunan kuruluşlar (İFHSK)* için *ihtiyati düzenlemeler* yapan, « **Islamic Financial Services Board** »
2. **AAOIFI** : Hukuk, Muhasebe ve Kurumsal Yönetim standartları yapan, « **Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions** »
3. **IIFM** : Tektip sözleşme örnekleri hazırlamayı amaçlayan, « **International Islamic Financial Market** »

* İFHSK = İslamî Finansal Hizmet veren Kuruluşlar

Riba'dan kaçınma: *Ödünç ilişkisinde
Gelir sağlama amacı bulunmamalı*

RIBA AL DUYUN

(Borç vermede alınan/verilen FAİZ)

TİCARET

- Mal karşılığı Mal.....: Takas
- Mal Peşin, Para Peşin.....: Peşin alışveriş
- Mal Peşin, Para Gelecekte.....: Vadeli alışveriş
- Para Peşin Mal teslimi Gelecekte : Selem
- Para ve teslim üretim sürecinde : Istisna
- Mal teslimi de Para da Gelecekte : Vadeli İşlem XXX

Mal karşılığı Mal = Takas

Riba al Fadl; (Alışveriş Faizi) belirli homojen malların değişiminde alınan fazlalık.

Ribavi Mallar:

1. Altın 2. Gümüş 3. Hurma
4. Buğday 5. Tuz 6. Arpa

Bu mallar

ANCAK

peşin ve eşit değerlerde DEĞİŞİLEBİLİR

ORTAKLIK

- Emek Sermaye Ortaklığı... : Mudarabe
- Sermayelerin Birleirilmesi : Muşareke

Sözleşme = Akid

Mübadele (Değişim) Sözleşmeleri

1. Satışa dayalı

- *Murabaha (Maliyet+Kâr)*
- *Eser Sözleşmesi (Üretim Siparişine dayalı Satış)*
- *Selem Sözleşmesi*
- *Borcun Satılması (Bai al Deyn) XX*
- *Yerli – Yabancı Para değişimi (Bai Al Sarf)*
- *Sat ve geri satın al (Bai al İnah)*
- *Tawarruk*

2. Kiralamaya dayalı

- *Ijara (Leasing)*

Ortaklık Sözleşmeleri

1. Emek Sermaye Ortaklığı

(MUDARABE)

2. Sermayelerin Birleştirilmesi

(MUŞAREKE)

TİCARET SÖZLEŞMELERİ

Değişime konu olan malın satıcının eline mevcut olması gerekir

İKİ İSTİSNA

1. Selem

2. Eser Sözleşmesi

2- İslam hukukunun amaçlarınınin gözetilmesi

- 1. Aklın korunması*
- 2. Dinin (inancın) korunması*
- 3. Hayatın korunması*
- 4. Malın korunması*
- 5. Neslin korunması*

3- «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı

faizden ve helal olmayan iş kollarından kaçınmanın

yanında

çevreye duyarlı olmanın ve

kullanılan beşerî imkânlara (Emanet)

saygılı olmak da

İslami hassasiyetin gereğidir

4- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı

KONVANSİYONEL FİNANS

Risk Transfer edilir

Örnek: Konvansiyonel Sigorta

KATILIM FİNANSI

Risk Paylaşılır

- Karşılıklılık (Mutuality)

Örnek : Kooperatiflerde üyeler arasında karşılıklı risk paylaşımı

5- Üretimden kopuk olmama (Reel Sektöre destek)

VARLIĞA DAYALI FİNANSMAN

- Katılım Finansında finansal işlemlerin bir varlığa dayalı olması gereği vardır
- Finansal Piyasalarda yapılan bir işlemin reel sektörde de bir karşılığı bulunmalıdır

Likidite

Likidite, kısaca bir varlığın nakde dönüşme kabiliyetini ifade eder, Türkçe finansman yazınında buna “akışkanlık” denir.

Likit varlıklar (akışkan varlıklar); çok düşük bir maliyetle ya da az bir zarar riskiyle, hızla paraya dönüştürülebilen varlıklardır.

Bunlar kullanıma hazır nakit yani para ve nakit eşdeğeri sayılan alacak belgeleridir.

KATILIM BANKALARINDA FON KAYNAKLARI VE KULLANIMLARI

Fon Kullanımları

- Merkez Bankası Zorunlu Karşılık
- Bankada Tutulan Likidite
- *Kalan Müşterilere kullanılır.*
Sadece «Toplanan Fonlar»
Kullanılabileceği gibi
Özkaynaklar da katılabilir

Fon Kaynakları

- Carî Hesaplar
- Yatırım Hesapları (*Kısıtlanmış – Kısıtlanmamış*)
- Türkiye’de “Kâr ve Zarara Katılma Hs.
- *Bankanın Özkaynakları*

KATILIM BANKALARININ BİLANÇOSU

Kaynaklar

Türkiye Finansal Raporlama
Standartlarına (TFRS)göre

1. **BORÇLAR (Yükümlülükler)**
Cari Hesaplar
Kâr – Zarara Katılım Hesabı
2. **Öz kaynaklar**
Sermaye
Dağıtılmamış Kârlar

AAOIFI Standartlarına göre

1. **BORÇLAR (Yükümlülükler)**
Cari Hesaplar
2. **SERMAYE BENZERİ (QUASI EQUITY)**
Yatırım Hesabı Sahiplerinin hakları
(Türkiye’de Kâr – Zarara Katılım Hesabı)
3. **Öz kaynaklar**
Sermaye
Dağıtılmamış Kârlar

İSLAMÎ FİNANSAL KURULUŞLAR İÇİN MUHASEBE VE DENETİM ÖRGÜTÜ

Standart Yapıcı Kurum (İslamî Finans Alt yapı Kuruluşu)

AAOIFI : *Accounting and Auditing Organization
for Islamic Financial Institutions*
www.aaoifi.com

Türkiye’de

AAOIFI hukuk standartları

- BDDK ve TKBB, IZU ile birlikte çevrildi
- TKBB web sayfasında mevcut

AAOIFI muhasebe standartları

- Kamu Gözetim Kurumu

www.kgk.gov.tr

Tarafından

«Faizsiz Finans Muhasebe Standartları»

Başlığıyla çevrildi

Yatırım Hesapları (Kısıtlanmış –Kısıtlanmamış)

AAOIFI-Financial Accounting Standard No: 27 : Investment Accounts

KGK- Faizsiz Finans Muhasebe Standardı 27 :Yatırım Hesapları

Standardın Kapsamı : Bu standart islamî Finansal Kuruluşlar tarafından yönetilen;

- *Bilanço içinde açıklanan (on-balance sheet)*
- *Bilanço dışında açıklanan (off-balance sheet)*
- *Sınırsız (Unrestricted)*
- *Sınırlı (Restricted)*

YATIRIM HESAPLARINA uygulanır (Prg.1)

YATIRIM HESABI

Mudarebeye dayalı

- *Mudarebeye dayalı
kâr paylaşımlı Yatırım Hesabı*

Mudarebe eşdeğeri

- *Vekalet, muşaraka ve sukuk
dışında*

Banka ve Müşterileri arasındaki ilişkilerin tabiatı

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.1. Cari Hesap ve Vadesiz Mevduat

Konvensiyonel Bankalar	İslam (Katılım) Bankası
İlişki	İlişki
Karşılığı	Karşılığı

Usulsüz Vedia..... saklama hizmeti Garantili Vedia (*) Saklama Hizmeti

(*) Malezya İslam Bankası, müşterilerinden “Cari Hesap” olarak aldığı mevduatın Garantili Koruma amaçlı Al-Wadiah Yad Dhamanah/Guaranteed Custody sözleşmesine dayandığını açıklamaktadır

Kaynak:

Usmani M.I.A.,**Islamic Finance**, Meezan Bank,Pakistan,2015, s. 213

Bank Islam Malaysia Berhad, Islamic Banking Practice, s.29

A- Fon Toplarken (Kaynaklar):

A.2. Vadeli Mevduat

Konvansiyonel Bankalar

İlişki Karşılığı

Borçlu/alacaklı Faiz

İlişki

Yatırım Hesabı

***Mudarib/Sermaye Sahibi
Zararı***

Malezya IFSA 2013:

Muşaraka

Vekalet

İslam (Katılım) Bankası

Karşılığı

Mudarabe Kârı-

KATILIM BANKALARININ BİLANÇOSU

Kaynaklar

Türkiye Finansal Raporlama
Standartlarına (TFRS)göre

1. **BORÇLAR (Yükümlülükler)**
Cari Hesaplar
Kâr – Zarara Katılım Hesabı
2. **Öz kaynaklar**
Sermaye
Dağıtılmamış Kârlar

AAOIFI Standartlarına göre

1. **BORÇLAR (Yükümlülükler)**
Cari Hesaplar
2. **SERMAYE BENZERİ (QUASI EQUITY)**
Yatırım Hesabı Sahiplerinin hakları
(Türkiye’de Kâr – Zarara Katılım Hesabı)
3. **Öz kaynaklar**
Sermaye
Dağıtılmamış Kârlar

AAOIFI'ye göre :

VARLIKLAR = ÖZKAYNAKLAR + YATIRIM HESABI SAHİPLERİNİN HAKLARI + BORÇLAR

KONVANSİYONEL (ANA AKIM):

VARLIKLAR = ÖZKAYNAKLAR + BORÇLAR

*AAOIFI ve TFRS' ye göre raporlama
arasındaki farklar (BİLANÇO)*

	<u>AAOIFI</u>	<u>TFRS</u>
TOPLAM VARLIKLAR	908	908
BORÇLAR (Yükümlülükler)	83	383
YATIRIM HESABI		
SAHİPLERİNİN HAKLARI	300	-
ÖZKAYNAKLAR	525	525
TOPLAM KAYNAKLAR	908	908

B-Fon Kullandırırken (Kullanım)

Konvansiyonel Bankalar

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Alacaklı/Borçlu	Faiz

İslam (Katılım) Bankası

<u>İlişki</u>	<u>Karşılığı</u>
Satıcı-Alıcı	Fiyat
Kiralayan/Kiracı	Kira
Ortaklık	kâr
Vekil/Müvekkil	Ücret

KATILIM BANKALARINDA FON KULLANIMLARI

1. Murabaha

2. İcara (Leasing)
3. Selem
4. Istisna (Eser sözleşmesi)
5. Vekalet
6. Mudarebe
7. Muşareke

Murabaha

- En çok rastlanan fon kullandırma yöntemidir
- AAOIFI- FAS 28
- Kamu Gözetim Kurumu-Faizsiz Finans Muhasebe Standardı 28

Murâbaha ve Diğer Vadeli Satışlar

Murabaha Fon Kullandirmada en çok kullanılan yöntem
Fon toplarken ise en çok Mudarebe kullanılır

FON KULLANDIRMA
TİCARET (alacak doğuran)

Murabaha

Icara

Istisna

Selem

ORTAKLIK

Mudarebe

Muşareke

FON TOPLARKEN
ORTAKLIK

Mudarebe

FON KULLANDIRIRKEN

TİCARET (alacak doğuran)

Murabaha

İcare

Istisna

Selem

ORTAKLIK

Mudarabe

Muşareke

TİCARET YÖNTEMLERİ

- *Mal karşılığı Mal.....: TAKAS*
- *Mal Peşin, Para Peşin.....: PEŞİN ALIŞVERİŞ*
- *Mal Peşin, Para Gelecekte.....: VADELİ ALIŞVERİŞ*
- *Para Peşin Mal teslimi Gelecekte : SELEM*
- *Mal Tedrici (Aşama aşama) Para tedrici : İSTİSNA*
- *Bir duran varlığın «Kullanım Hakkının»
kira ödemeleri karşılığı devri :İCARA*
- *Mal teslimi de Para da Gelecekte : VADELİ İŞLEM*

1.MURABAHA

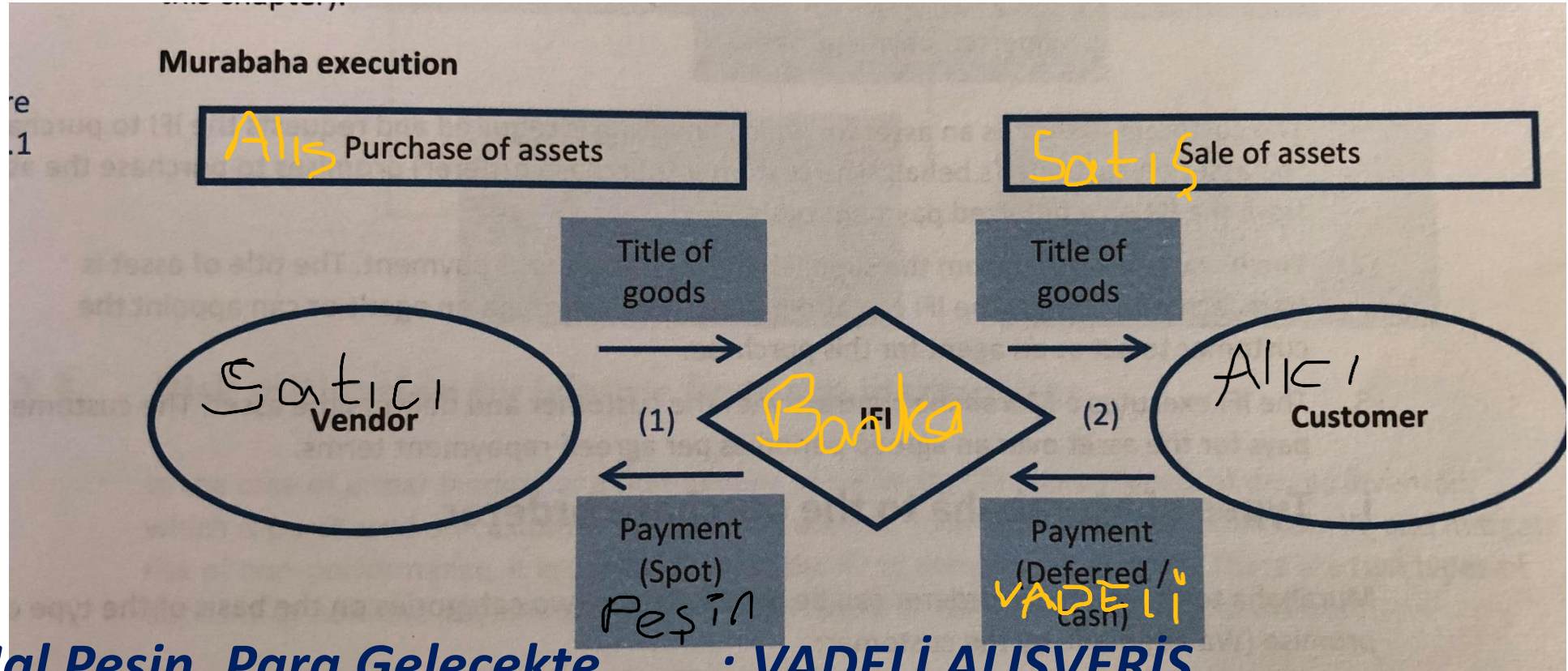
VE

SATINALMA SİPARİŞİ VERENE

MURABAHA

(MURABAHA TO THE PURCHASE ORDERER)

«MALİYET + KÂR» Yöntemi olan MURABAHA yapacak olan ÖNCE malı satınalmalı, sonra da müşterisine satmalıdır.

- **Mal Peşin, Para Gelecekte.....: VADELİ ALIŞVERİŞ**

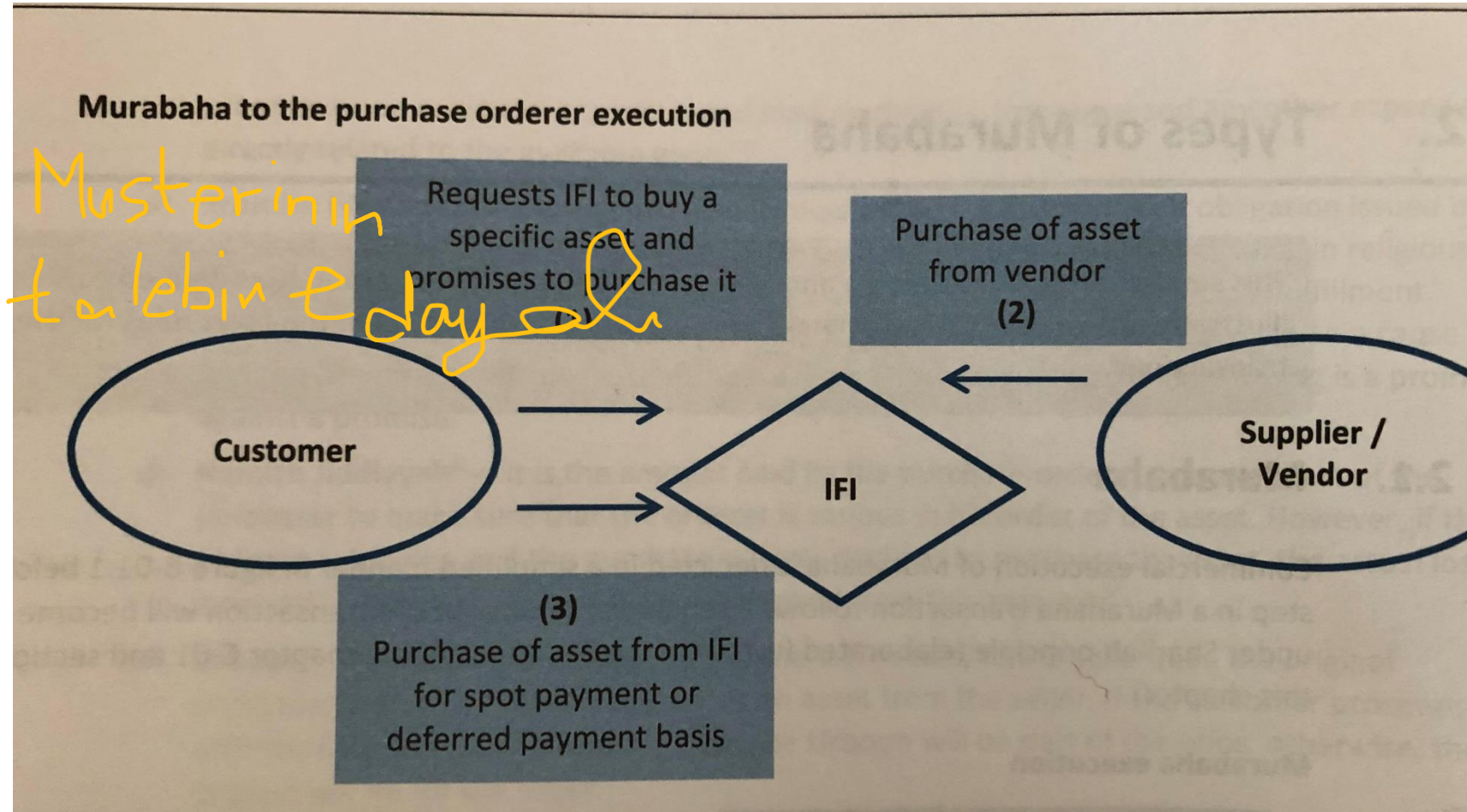
Teorik işleyiş

1. İslamî Finansal Kuruluş (*) doğrudan tedarikçiden malı satın alır. Tedarikçiye ödeme yapılır ve malın mülkiyeti İFK'ya geçer.
2. *İFK satın aldığı malları müşteriye maliyetine bir kâr ekleyerek (VADE FARKI) üzerine vadeli olarak satar.*

(*) Bundan sonra İFK olarak anılacaktır.

SATINALMA SİPARİŞİ VERENE MURABAHA

hazır mal bulundurulmaz müşterinin siparişine göre satın alınır

SATINALMA SİPARİŞİ VERENE MURABAHA

1. *İslamî Finansal Kuruluş (*) MÜŞTERİSİNİN TALEBİ ÜZERİNE , müşterisinin özelliklerini belirlediği malı müşterisinin seçtiği*

tedarikçiden satın alır.

Tedarikçiye ödeme yapılır ve malın mülkiyeti İFK'ya geçer.

2. *İFK satın aldığı malları müşteriye önceden anlaşılmış bir fiyattan, peşin veya önceden belirlenmiş murabaha geri ödeme döneminde ödenmek üzere vadeli olarak satar.*

(*) Bundan sonra İFK olarak anılacaktır.

Teorik işleyiş pratikte yapılan eklemeler

- 1. Mal müşterinin tanımına uygun olarak müşterinin belirlediği tedarikçiden müşteri tarafından bankaya vekaleten satın alınır*

Müşteri sipariş ettiği malı almaktan vazgeçerse, malın bankanın elinde kalma RİSKİne karşı müşteri ile malı alacağına dair «vaad» sözleşmesi yapılır

- 2. Satın almayı banka bizzat yapmaz, müşteriye vekil tayin eder :
«vekalet» sözleşmesi yapılır*

Satınalma Siparişine dayalı Murabahanın hayata geçmesi

1. *Müşteri finansman ihtiyacı duyduğu varlığı tanımlar ve İFK'dan bu varlığı müşteri adına satın almasını ister. Müşteri (Satınalma Siparişini Veren) bu varlığı İFK'dan vadeli ödeme esasına dayalı olarak satın alacağına dair **vaadde bulunur.***
2. *İFK varlığı tedarikçiden satın alır ve peşin ödeme yapar. Varlığın mülkiyeti İFK'a geçer. İFK bu varlığı bir vekil aracılığı ile alabileceği gibi **müşteriyi de bu satın alma için vekil olarak tayin edebilir.***
3. *İFK müşterisi ile murabaha sözleşmesini icra eder(hayata geçirir) ve varlığı teslim eder. Müşteri satın aldığı varlığın bedelini anlaşılmış bulunulan koşullar ve dönem süresinde öder.*

VAAD

Bağlayıcı

- Vaad bir icap (hukuken sözleşmeye davet) yerine geçer ve hukuken bağlayıcıdır

Bağlayıcı olmayan

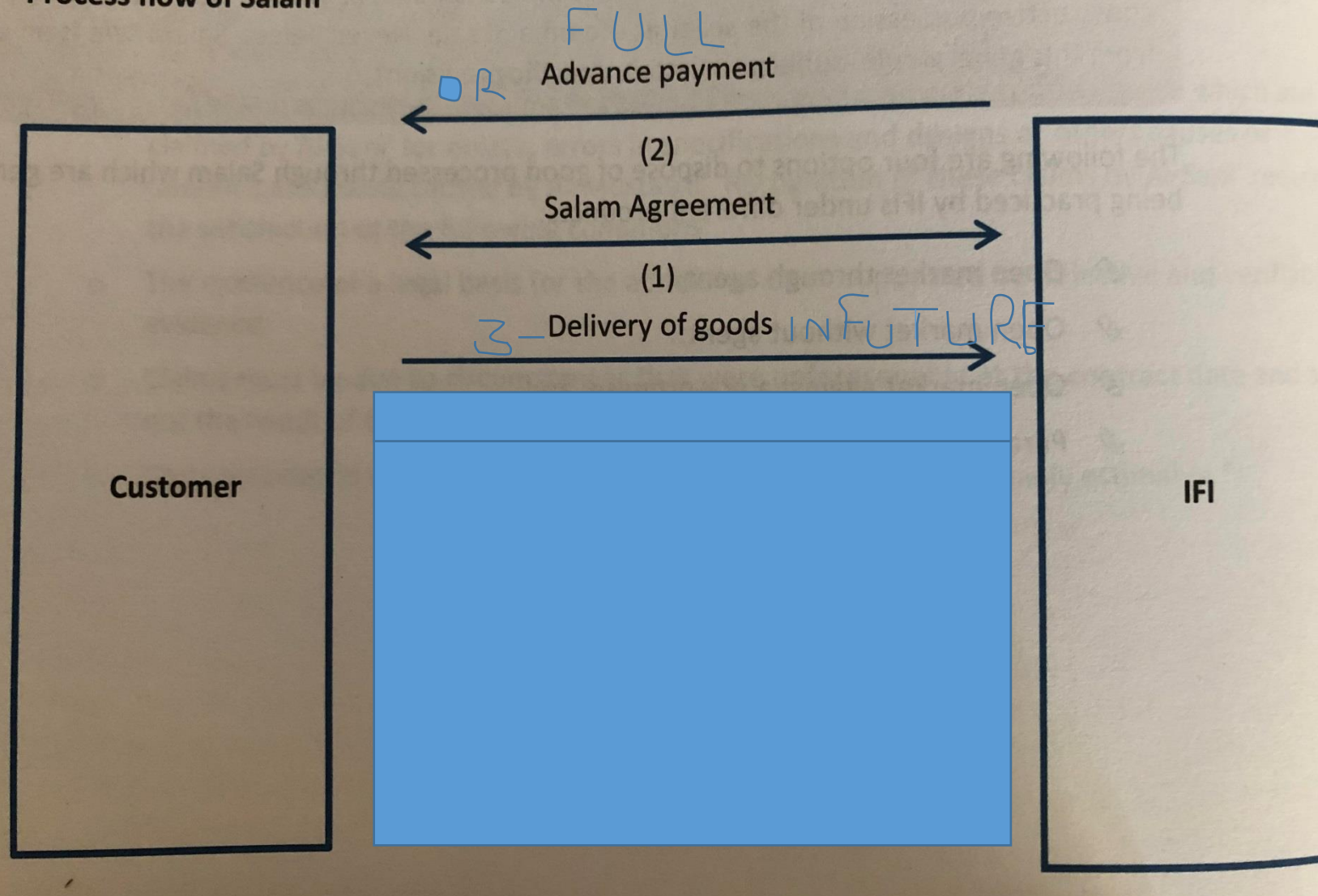
- Vaad bir işlem yapma konusunda niyeti ifade eder yasal olarak bağlayıcı değildir

2. SELEM

VE PARALEL SELEM

The illustration in *figure B-02.1* examines the process flow of Salam. Further discussion of this flow follows.

Process flow of Salam

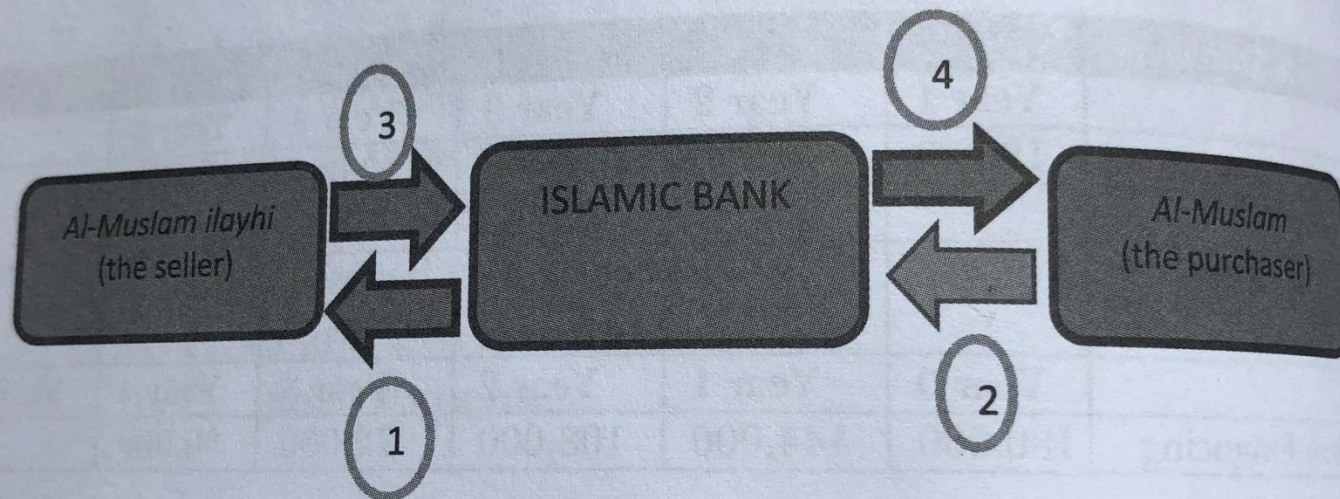
Selem Akış Süreci

- 1. İFK ve müşterisi selem sözleşmesini yaparlar*
- 2. İFK selem sözleşmesine dayalı olarak,*
 - anlaşılan malın*
 - belirli tarihte**müşterisine tüm bedeli peşin öder.*
- 3. Müşteri anlaşılan gelecek bir tarihte selem sözleşmesinde özellikleri ve*
miktarı belirlenmiş olan malın teslimini İFK'a yapar.

ALT SELEM ANLAŞMASI

- *Paralel Selem veya Alt Selem adı verilen ikinci bir işleme ihtiyaç vardır*
- Çünkü selem anlaşması gereği Bankanın satın aldığı mal teslim edildiğinde ne yapacağını Banka önceden belirlemelidir.
- **RİSK : MALIN BANKANIN ELİNDE KALMASI**
- *Bu nedenle birinci selem sözleşmesiyle aldığı malı satıcı sıfatıyla ikinci bir müşteriye satarsa, yapılan ikinci selem sözleşmesi «ALT SELEM»dir.*

Chart 2.12
Salam with parallel Salam financing

1. The Islamic bank pays *al-muslam ilayhi* (seller) in the *salam* contract.
2. The Islamic bank receives a payment from *al-muslam* (purchase) in a parallel *salam* contract.
3. *Al-Muslam ilayhi* in the *salam* contract delivers the goods to the bank at the agreed time.
4. The bank delivers the commodity to the *al-muslam* in the parallel *salam* contract.

PARALEL SELEM

Kaynak:Nu Htay,Salman,Financial Accounting and Reporting
ForIslamic Banks,IBFIM, Kuala Lumpur,2014

- 1. İFK satıcıya 1.selem sözleşmesine dayalı olarak 1. müşteriye ödeme yapar*
- 2. İFK bir paralel selem sözleşmesiyle 2.müşterisinden (alıcı) bir ödeme alır*
- 3. Satıcı (1.Müşteri) İFK'na anlaşılan tarihte teslimatı yapar*
- 4. İFK teslim aldığı emtiayı pararel selem sözleşmesi uyarınca 2.müşterisine (alıcı) teslim eder*
- 5. Bankanın kârı alt selemde sattığı fiyatla birinci selemde alıcı olarak verdiği fiyat arasındaki farktır*

Başka bir seçenek : Selem Müşterisinin Vekil olması

Selem sözleşmesi yapılan birinci müşteri ile teslim tarihinde (hasat zamanı) malı bankanın vekili olarak satmasına karar verilebilir

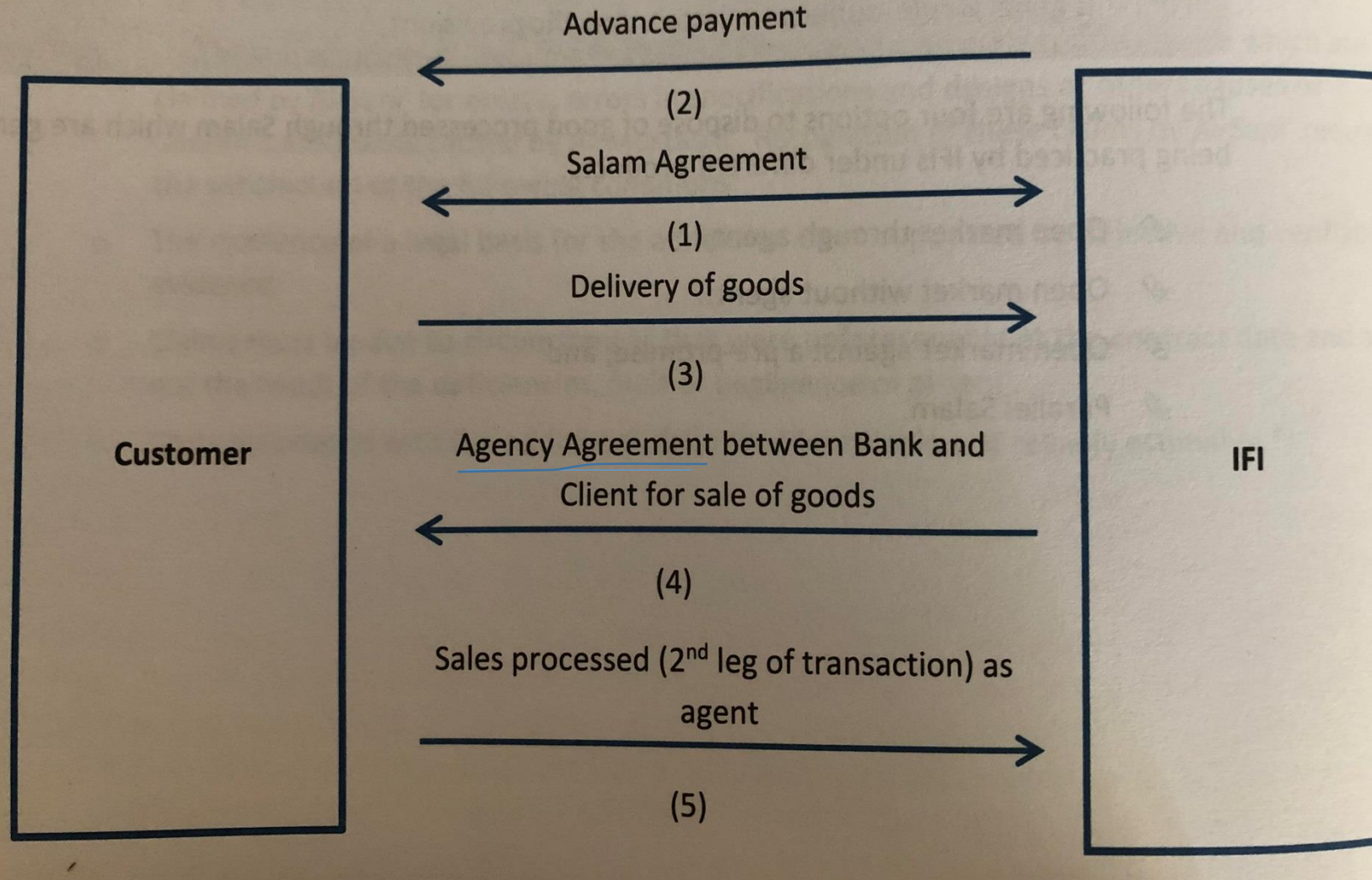
- 1. İFK ile müşterisi arasında malın satışıyla ilgili olarak vekalet sözleşmesi yapılır.*
- 2. Müşteri İFK'nın vekili olarak malın satışını yapar*

RİSK

- Bu tercihte, Banka hasat tarihinde fiyatların düşmesi halinde zarar edebilir. Çünkü bu işlemin kârı bizzat selem işleminin kendisinden değil İFK'un selem ile aldığı malın satışından doğmaktadır*

The illustration in *figure B-02.1* examines the process flow of Salam. Further discussion of this flow follows.

Process flow of Salam

3. ISTISNA

VE

PARALEL ISTISNA

ISTISNA (ESER SÖZLEŞMESİNDE) TARAFLAR ve İlişkileri

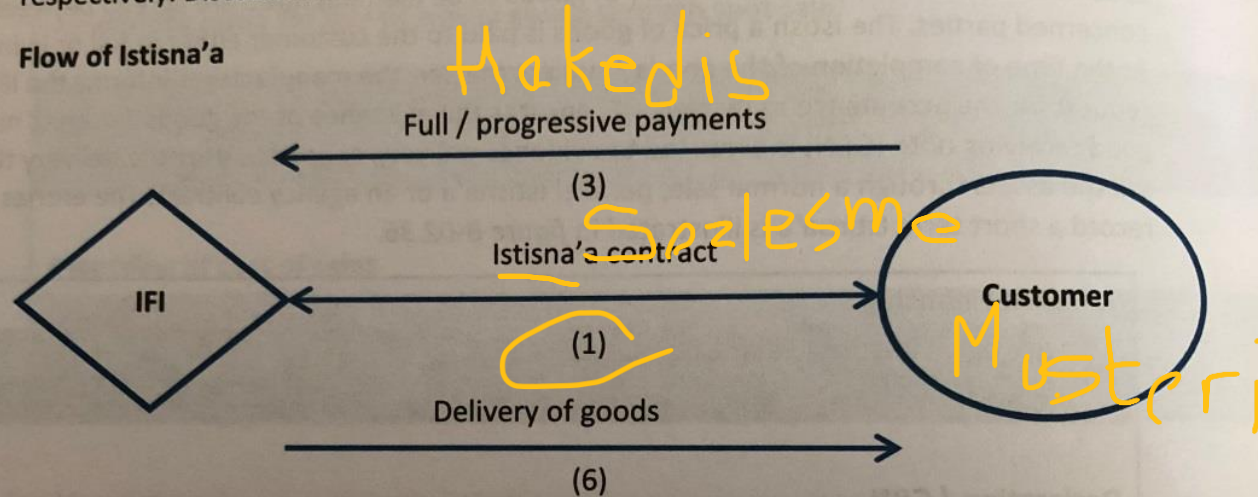
- *Arsa ve proje Sahibi (İş Sahibi)*
- *İnşaat firması (Yüklenici=Müteahhit)*
- *Hakediş Raporları : Yüklenicinin yaptığı işleri önceden belirlenmiş fiyatlarla değerlendirerek İş sahibine verdiği rapor*
- *Hakediş Ödemeleri : Hakediş Raporlarına dayanarak İş sahibinin yükleniciye yaptığı ödemeler*

12. Process flow of Istisna'a

The flow of an Istisna'a and parallel Istisna'a contract is illustrated *figures B-02.37 and B-02.38* respectively. Discussion of the flow follows.

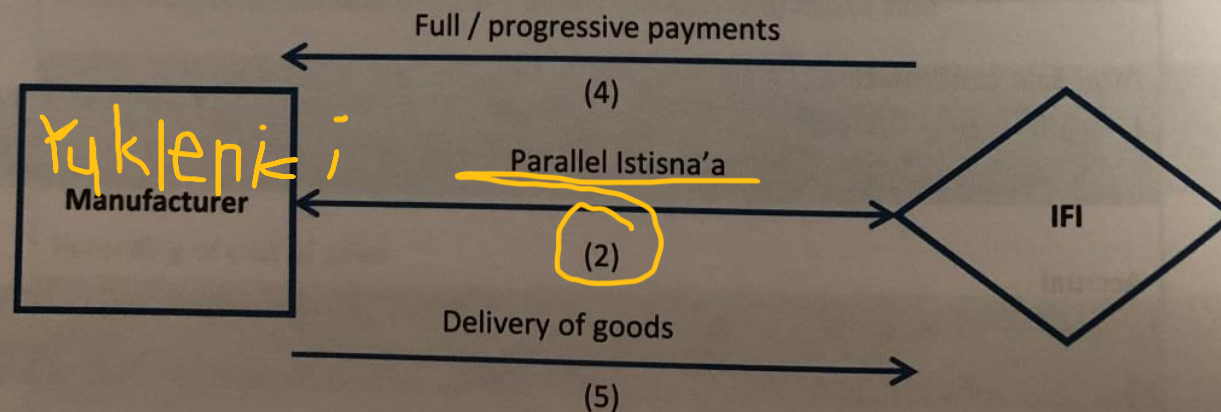
Flow of Istisna'a

Figure
B-02.37

Flow of parallel Istisna'a

Figure
B-02.38

BANKA DEVREYE NASIL GİREBİLİR ?

İş sahibinin yükleniciye yapacağı hakediş ödemeleri için vadeye ihtiyacı vardır

Banka İş sahibi ile Yüklenici arasına,

İş sahibine karşı üretici

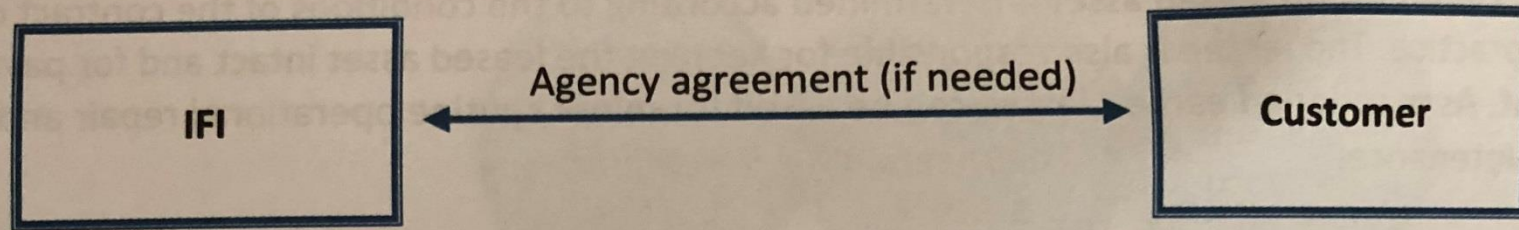
Yükleniciye karşı İş Sahibi rolünü üstlenir

Istisna ve Paralel Istisna Akış Süreci

1. *Özellikleri belirlenmiş malların belirli bir tarihte teslim edilmek üzere üretilmesi için İFK ile müşterisi arasında bir Istisna sözleşmesi yapılır.*
(İFK üretici konumunda)
2. *İFK kendisi üretici olmadığı için, bir üretici ile, özellikleri belirlenmiş malların sözleşmede belirlenmiş bir tarihte teslimini içeren, birinciden bağımsız bir paralel istisna sözleşmesi yapar.*
 1. Üretim süreci boyunca *İFK üreticiye hakediş ödemeleri* yapar.(ŞEKİLDE 4) - *Finansman işlevi olabilmesi için -*
 2. Üretim süreci boyunca *müşteri İFK'a hakediş ödemeleri* yapar.(ŞEKİLDE 3)
 3. Üretilen mallar üretici tarafından İFK na teslim edilir.
 4. İFK malları müşteriye teslim eder

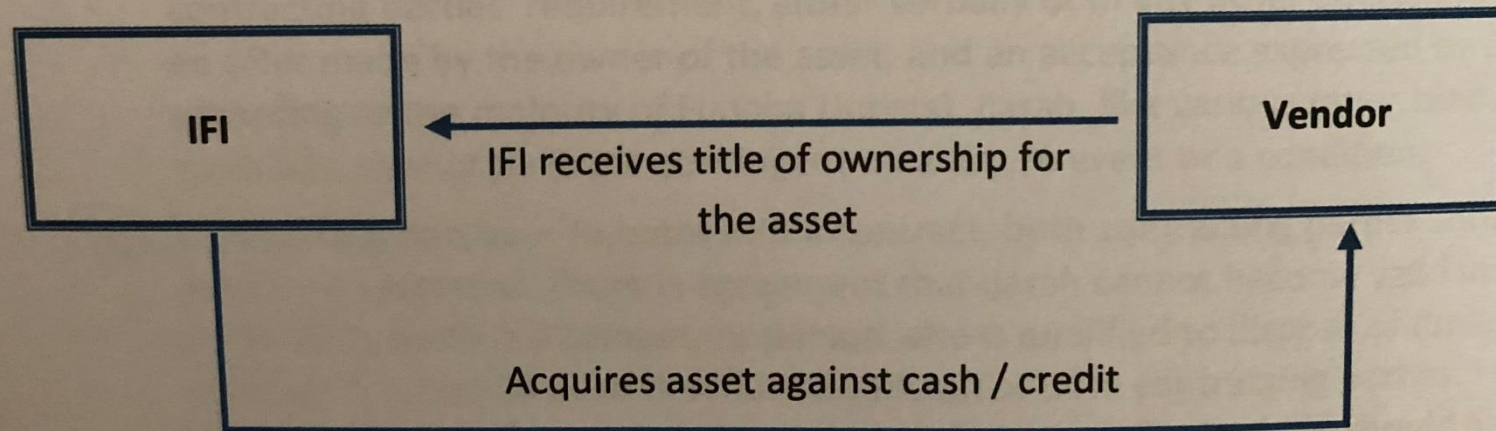
4. ÎCÂRE

Step 1 in Ijarah

2. The IFI makes payment and acquires the asset required by either paying directly or through agent to the vendor. Step two is illustrated in *figure B-03.4*.

Step 2 in Ijarah

3. The IFI leases the asset to the customer after execution of Ijarah agreement and delivery of asset (usable condition). Step three is illustrated in *figure B-03.5*.

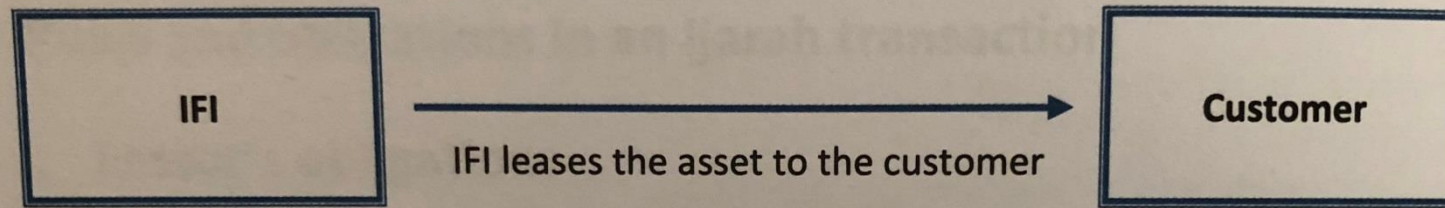
Step 3 in Ijarah

İCÂRE AKIŞ SÜRECİ -1-

1. Müşteri ihtiyacı olan varlığı İFK'a bildirir. İFK'un elinde bu varlık bulunmaması halinde, bu varlığı doğrudan satın alır veya ***müşterisini bu varlığı satın almak üzere vekil tayin eder***. Eğer varlık hazırsa işlem akış süreci 3. basamaktan başlar.
2. İFK gerekli olan varlığı ya doğrudan veya vekil aracılığı ile satıcıya ödeme yaparak temin eder

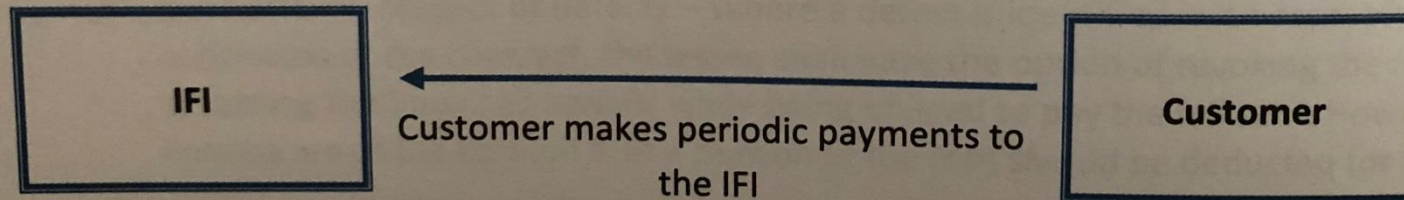
3. The IFI leases the asset to the customer after execution of Ijarah agreement and delivery of asset (usable condition). Step three is illustrated in *figure B-03.5*.

Step 3 in Ijarah

4. The customer makes periodic rental payments as per the Ijarah contract (which may change from time to time as per agreement). Step four is illustrated in *figure B-03.6*.

Step 4 in Ijarah

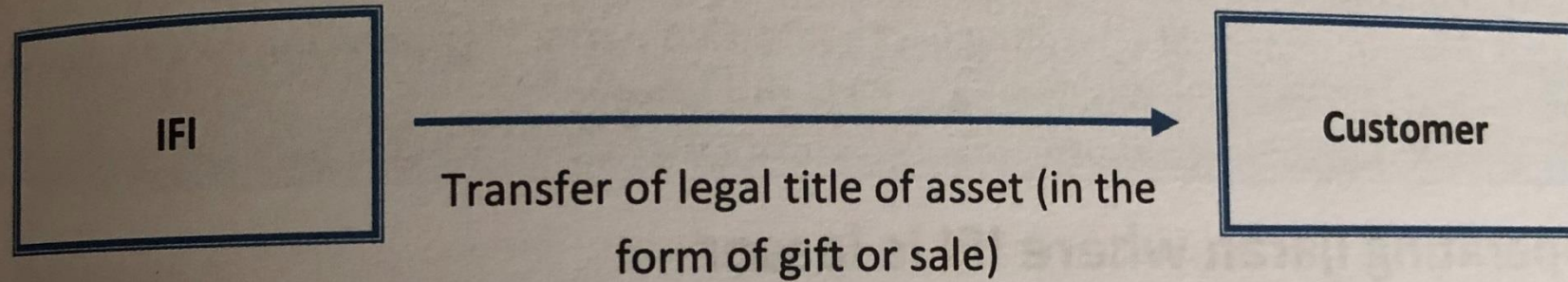

İCÂRE AKIŞ SÜRECİ -2-

3. İFK müşterisi ile kiralama = İcâre sözleşmesi yapar ve varlığı kullanılabilir vaziyette müşterisine teslim eder
4. Müşteri icâre sözleşmesine uygun olarak dönemsel kira ödemelerini İFK'a yapar

- Islamic Financing Contr
5. After the end of lease tenure, the transfer of title of asset will depend on the type of Ijarah. A customer may acquire the title of the asset from the IFI through any of the four methods mentioned earlier in the case of Ijarah Muntahia Bittamleek. Step five is illustrated in figure B-03.7.

Step 5 in Ijarah

İCARE AKIŞ SÜRECİ -3-

5. Kiralama süresi sona erdiğinde, varlığın mülkiyetinin transferi, *yapılan icâre sözleşmesinin türüne* bağlıdır.

Müşteri varlığın mülkiyetini İFK'dan

«Icara Muntahia Bittamleek»*

sözleşmesinde olabilen dört yöntemden biri ile alabilir.

****YASAL SAHİPLİĞİN KİRACIYA DEVREDİLDİĞİ İCARE- DEVİR İCARE SÖZLEŞMESİNİN KOŞULU DEĞİLDİR. AYRI BİR SÖZLEŞMEYLE YAPILIR***

«Icara Muntahia Bittamleek»

YASAL SAHİPLİĞİN KİRACIYA DEVREDİLDİĞİ İCARE

2 İcârenin Sınıflandırılması²

- 2/1 Faaliyet İcâresi; kiralamaya konu varlığın yasal mülkiyetinin kiralama süresinin sonunda kiracıya geçeceğine dair bir taahhüt içermeyen bir faaliyet kiralamasıdır. (Paragraf 3)
- 2/2 İcâre Müntehiye Bittemlik; kiralamaya konu varlığın yasal mülkiyetinin kiracıya geçmesiyle sonuçlanan kiralama olup, aşağıdaki şekillerde gerçekleşebilir:
 - a) Hibe yoluyla İcâre Müntehiye Bittemlik (yasal mülkiyetin bedelsiz devredilmesi).
 - b) Yasal mülkiyetin kiralama süresi sonunda sembolik bir bedel ya da kiralama sözleşmesinde belirtilen başka bir tutar karşılığında devredildiği (satıldığı) İcâre Müntehiye Bittemlik.
 - c) Yasal mülkiyetin kiralama süresinin bitmesinden önce kalan İcâre taksitlerine eşdeğer bir bedelle devredildiği (satıldığı) İcâre Müntehiye Bittemlik.
 - d) Kiralamaya konu varlığın yasal mülkiyetinin kademeli olarak devredildiği (satıldığı) İcâre Müntehiye Bittemlik. (Paragraf 4)

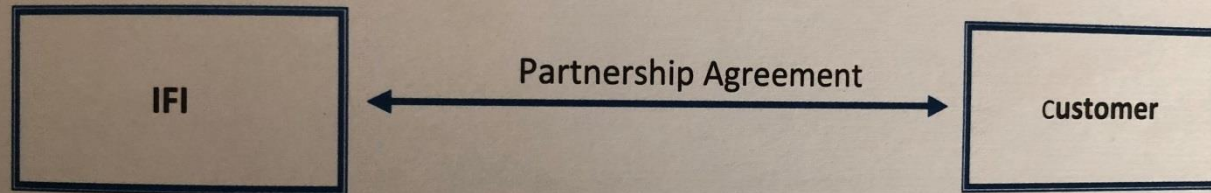
¹ Bundan sonra katılım bankası veya katılım bankaları olarak ifade edilecektir.

5.MUŞAREKE

Flow of transactions

Figure B-04.7 illustrates the flow of a Musharaka transaction.

1. IFI and customers jointly enter into a Musharaka agreement to contribute capital to the business venture.

MUŞAREKE İŞ AKIŞ SÜRECİ

1. İFK ile müşterisi bir teşebbüs işine sermayeleri ile katılmak üzere ortaklık sözleşmesi yaparlar

* *Müşareke'de koşul tüm ortakların sermaye koymasıdır*

IFI and customer jointly set up the business venture and manage its operations, sharing the responsibilities and profit as per pre-agreed terms.

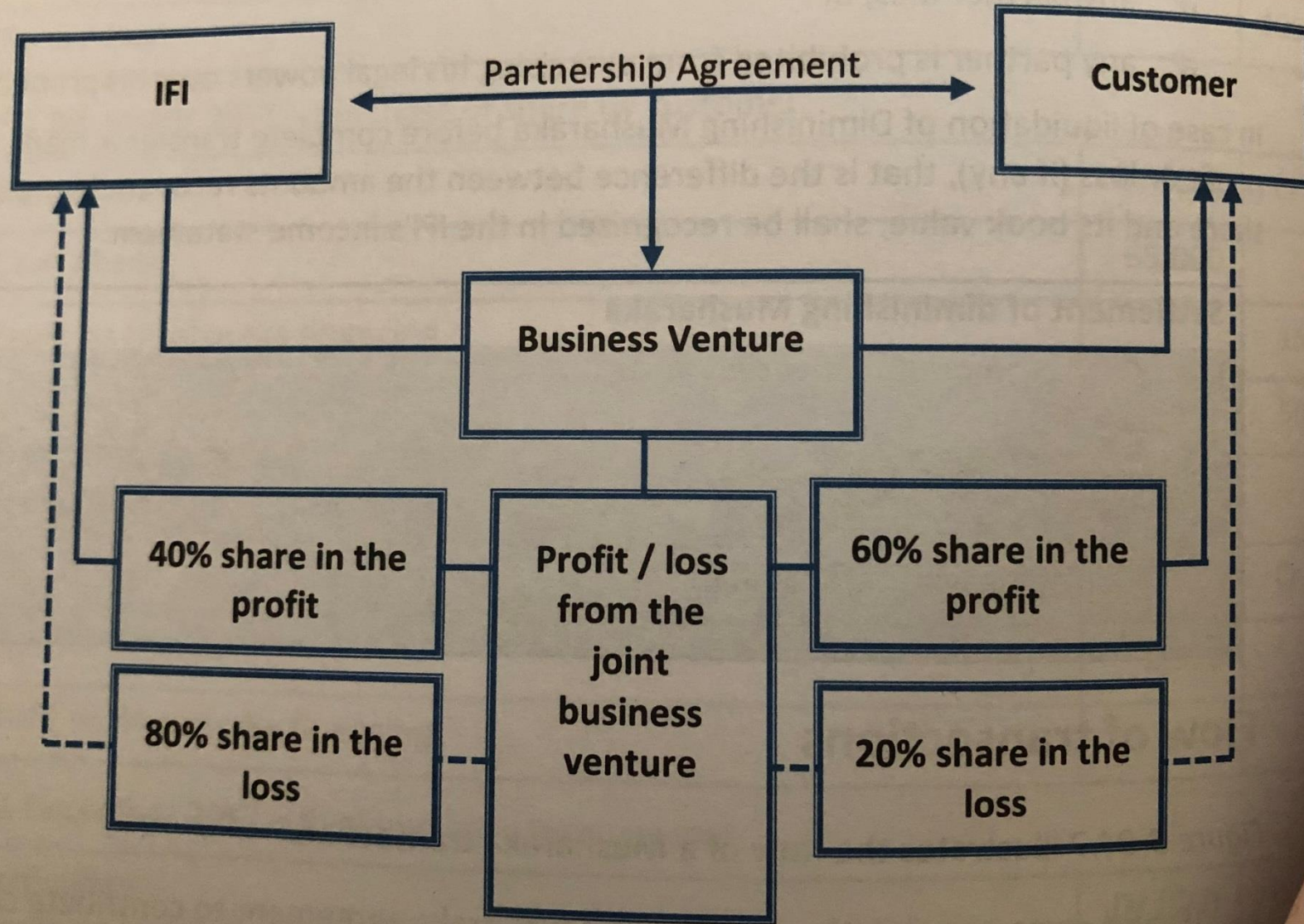

If profit is

Müşareke İş Akışı

2. İFK ve müşterisi, birlikte işi kurarlar ve faaliyetlerini sorumlulukları paylaşarak birlikte yürütürler. Sorumluluklar ve kâr önceden belirlenmiş ve üzerinde anlaşılmış esaslara göre olur.

3. If profit takes place due to the business activities, then the profit is shared among partners as per the pre-agreed ratio i.e. 40% / 60% stated in the partnership agreement. In the event of loss it will be shared among the partners in proportion to capital contributions i.e. 80% / 20%.

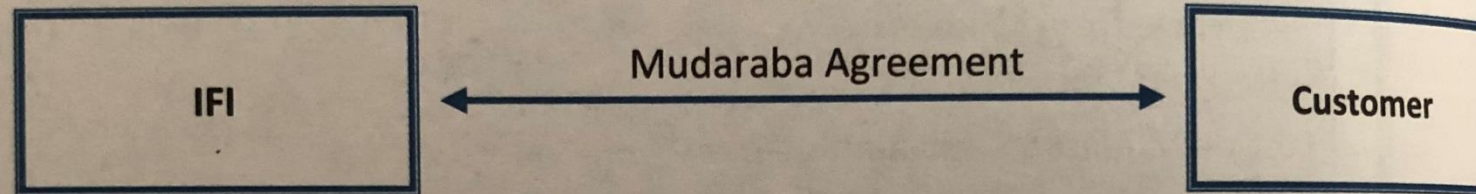

Müşakere İş Akışı – 3-

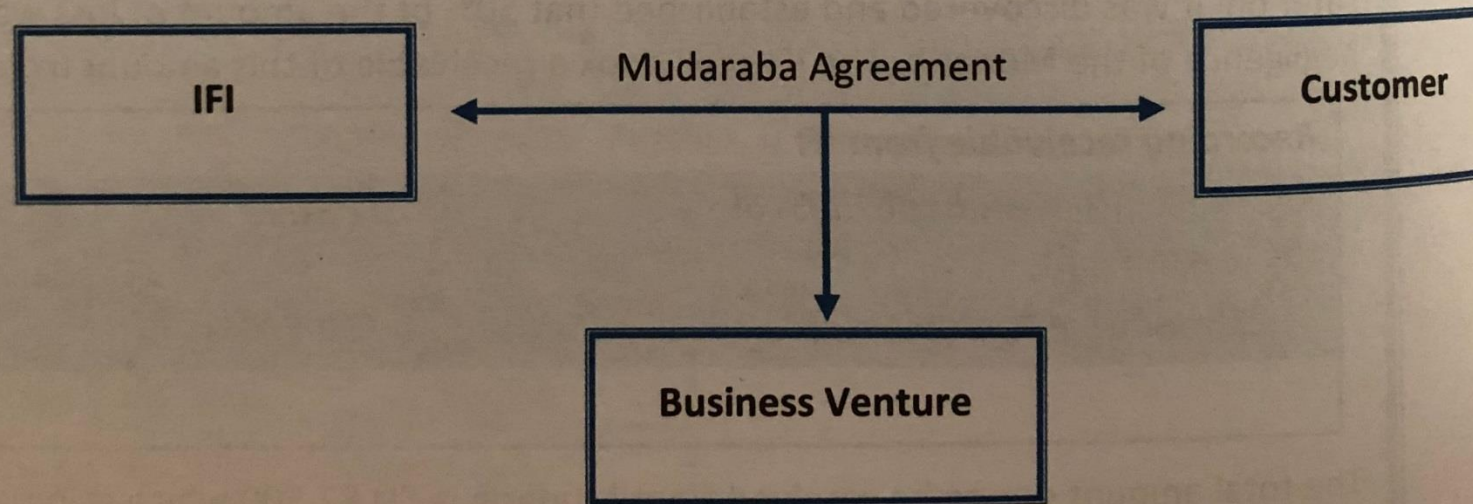
3. İşletme faaliyetleri sonucunda kâr ortaya çıkarsa, bu kâr ortaklar arasında önceden belirlenmiş paylaşım oranlarına göre paylaşılır. Örneğin % 40 - % 60
4. Zarar ortaya çıkması halinde *sermayeye katkıları oranında* paylaşırlar. Örneğin % 80-%20

6. MUDAREBE

1. The IFI (Rab al-maal) provides the capital and the customer (Mudarib) provides the expertise which a Mudaraba contract is entered into between the two parties.

2. The client invests this amount into Shari'ah compliant avenue for the purpose of profit. This is usually in the form of Project Financing. Profit from the Mudaraba venture is calculated periodically.

MUDAREBE İŞ AKIŞI

1. İFK *Rab al maal = Sahib ül Mal = Sermaye Sahibi* rolündedir.

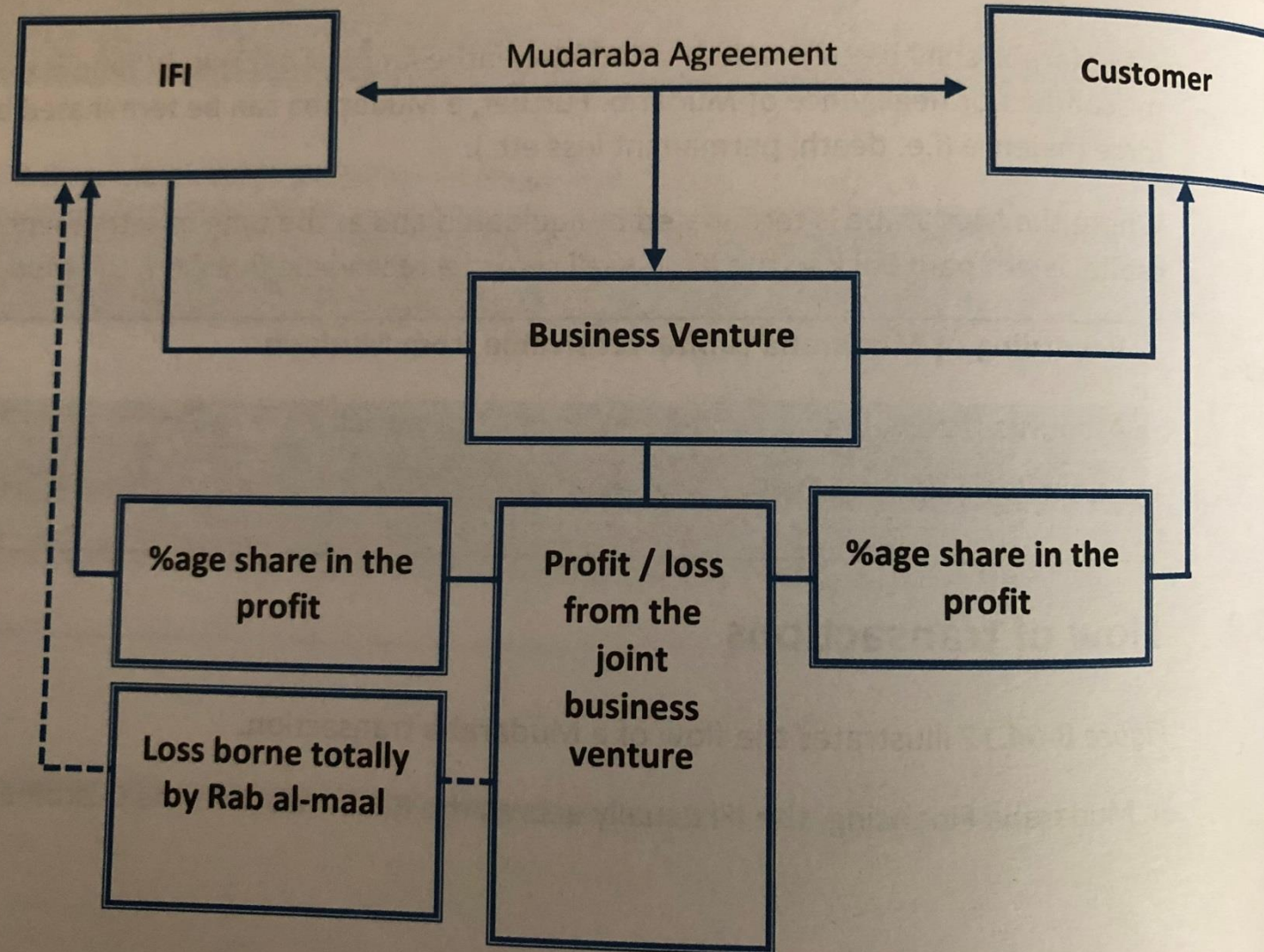
Müşteri ise mudarib = müteşebbis= Girişimci olarak iş yapma becerisini ortaya koyarak

bir emek-sermaye ortaklığı olan

mudarabe sözleşmesi yaparlar.

2. Müşteri kâr amaçlı olarak bu sermayeyi islam hukukunun yasaklamadığı iş kollarında çalıştırır. *Genellikle bu bir proje finansmanı şeklinde olur.* Mudarabe iş ortaklığından doğan kâr – zarar dönemsel olarak hesaplanır

3. Profits are distributed among the IFI and the Mudarib as per the pre agreed ratio but in case of loss of capital, that would be borne solely by the IFI. The IFI recovers the capital from the Mudaraba after distribution of profit or the agreement is renewed

Mudarabe İş Akışı

3. Kâr İFK ile mudarib (müşteri) arasında *önceden belirlenmiş oranlarda* paylaşılır. Zarar meydana gelmesi halinde ise ***bu zarar tek başına İFK tarafından üstlenilir.***

Kâr dağıtımından sonra İFK sermayeyi geri alabilir veya sözleşme yenilenir

*Aşağıdakiler sadece bilgi amaçlı verilmiştir
(Sınav sorumluluğu dışında)*

- 1. Hukuki ayrıntılar*
- 2. Malezya düzenlemeleri*

NO: 82-101

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

- Mevduat Kavramı yeniden tanımlanmıştır
- «*Mevduat*» ve «*Yatırım Hesabı*» kavramları ayrıştırılmıştır
- Ana ayrıştırıcı özellik, Mevduata yatırılan paranın garanti altında olması
- *Yatırım Hesabında ise bu özelliğin bulunmamasıdır*

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

Mevduat Türleri

- Tasarruf Hesabı
- Cari Hesap (Çek hesabı)
- Sabit Mevduat
- İslamî Mevduat (Vedia, Karz, Murabaha Sözleşmesi)

Yatırım Hesabı Türleri

- Ana Para Garantisi olmayan «Yapılandırılmış» mevduat
- Genel ve Özel Yatırım Hesabı (Mudarabe ve Vekalet sözleşmelerine dayalı)

Türkiye’de 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nda
aşağıdaki tanımlar bulunmaktadır

- **Mevduat bankası:** Bu Kanuna göre kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,
- **Katılım bankası:** Bu Kanuna göre özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,
- **Mevduat:** Yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle ivazsız veya bir ivaz karşılığında, istendiğinde ya da belli bir vadede geri ödenmek üzere kabul edilen parayı,

Türkiye’de 5411 sayılı Bankacılık Kanunu

Tasarruf mevduatı: Mevduat bankaları nezdinde açtırılan, gerçek kişilere ait ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan mevduat hesaplarını,

Özel cari hesap: Katılım bankalarında açılabilen ve istenildiğinde kısmen veya tamamen her an geri çekilebilme özelliği taşıyan ve karşılığında hesap sahibine herhangi bir getiri ödenmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

Katılma hesabı: Katılım bankalarına yatırılan fonların bu kurumlarca kullandırılmasından doğacak kâr veya zarara katılma sonucunu veren, karşılığında hesap sahibine önceden belirlenmiş herhangi bir getiri ödenmeyen ve anaparanın aynen geri ödenmesi garanti edilmeyen fonların oluşturduğu hesapları,

Katılım fonu: Katılım bankaları nezdinde açtırılan gerçek ve tüzel kişilere ait özel cari hesap ve katılma hesaplarında yer alan parayı,

ifade eder.
(5411 sayılı Bankacılık Kanunu, madde 3)

MEVDUAT KAVRAMI

- **‘Mevdu’** Arapça bir kelime olup tevdi edilmiş, emanet bırakılmış anlamına gelmektedir. **Mevduat ise ‘mevdu’ sözcüğünün çoğulu olup emanete bırakılmış nesneler anlamına gelmektedir. Tevdi, bırakma, emanet etme anlamına gelir ki tevdia da tevdinin çoğuludur.** Saklanan şeye vedia, saklayanla saklatan arasındaki ilişkiye **vedia sözleşmesi**, saklayana müsteveda, **saklatana ise mudi denilir**. Ne var ki mevduat ile vedia terimi arasındaki bu köken ortaklığı mevduatın BK. m. 463 vd. anlamında bir vedia sözleşmesine dayandığı anlamına gelmez .
- <http://www.elcihukukburosusu.com/makale/BANKA-MEVDUATI-ve-HUKUKI-NITELIGI>

Mevduatın Doktrindeki Tanımı

Gerçek yahut tüzel kişiler tarafından; istenildiğinde ya da vadesi geldiğinde çekilmek üzere bankalara (faizle veya faizsiz) yatırılan bir miktar para olarak ifade edilmektedir.

Herhangi bir geçerlilik koşuluna tâbi olmayan mevduat sözleşmesinin hukuki niteliğinin ne olduğuna ilişkin ne Bankacılık Kanununda ne de Borçlar Kanununda herhangi bir açıklık yoktur. **Dolayısıyla bu işlemin hukuki niteliğinin belirlenmesi doktrine ve yargı kararlarına kalmaktadır.**

Banka ile mudi arasında ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda uygulanacak hükümler, hukuki nitelik olarak belirlenen sözleşme düzenlemeleri önem taşıyacak ve bu tespit edilen sözleşmelerdeki kurallar esas alınarak ihtilaf çözülecektir.

s.a.g.m.

Genel Olarak Karz Sözleşmesi ve Usulsüz Vedia Sözleşmesi

Borçlar Kanunu .m. 306'ya göre

‘karz öyle bir akittir ki

onunla ödünç veren, bir miktar paranın veya diğer bir misli şeyin mülkiyetini ödünç alan kimseye nakil ve bu kimse dahi buna karşı bir miktar ve vasıfta müsavi aynı neviden şeyleri vermekle mükellef olur.”

BK.m.472'ye göre

usulsüz tevdi ise mudi(saklatan) tarafından verilen bir mikar para, misli eşya veya kıymetli evrakın müstevdi (saklayan) tarafından emin bir yerde saklanması ve belirli bir süre sonunda veya istendiğinde **mislen** geri verilmesi borcunu doğuran bir akittir .

Mevduatın Hukuki Niteliği

<http://www.elcihukukburosusu.com/makale/BANKA-MEVDUATI-ve-HUKUKI-NITELIGI>

*Mevduatın hukuki niteliği tartışmalı olup,
temel tartışma “usulsüz tevdi” ile “karz akitleri” etrafında gerçekleşmektedir.*

Bu bakımdan yapılan tartışmalar mevduat ilişkisinde mevduatın vadeli veya vadesiz olmasına göre bir ayrıma dayanmaktadır.

Yapılan bu ayırımın temel gerekçesi tarafların amacının farklılaşmasıdır.

Kuşkusuz bu da mevduatın hukuki niteliğinin belirlenmesinde, bu iki tür arasında ayırım yapılmasını gerektirmektedir.

Bunun sonucu olarak asli edim yükümlülükleri bakımından vadesiz ve vadeli mevduat işlemi bakımından ikili bir ayırım yapmak ve ayrı ayrı sözleşmeye nitelik kazandıran asli edim yükümlülüklerini ortaya koymak zorunludur .

Vadesiz mevduat işleminde

Mudi bir miktar parasını

daha güvenli bir yer olan bankada saklamak (mülkiyetini bankaya geçirmek) ve her zaman bu para üzerinde tasarruf edebilmek yetkisine sahip olmak istemektedir.

Her ne kadar bu mevduat türünde mudi duruma göre cüzi bir faiz alabilmekte ise de, bu alınan faiz hiçbir zaman saklama ve (her zaman yatırılan para üzerinde) tasarruf etme amacının önüne geçmemektedir. Bu yapıya baktığımızda, vadesiz mevduat mudiin yararına yapıldığından, onun herhangi bir yükümlülüğü bulunmadığını, buna karşılık bankanın bu parayı saklamak ve talep halinde iade etmekle yükümlü olduğunu söyleyebiliriz .

Vadeli mevduat ilişkisi

Mudi yatırdığı ve bir süre için kullanımını bankaya bıraktığı bir miktar para karşılığında,

vadesiz mevduatla mukayese edildiğinde oldukça yüksek bir faiz geliri elde etmeyi amaçlamaktadır. ***Bu ilişkide mudiin temel amacının***

paranın güvenli bir kurumda saklanmasıdan ziyade,

bu faiz alacağı olduğunu söyleyebiliriz.

Gerçi burada mudiin parasını güvenli bir yerde saklama âmâcı da yok değildir, ancak faiz elde etme amacı yanında son derece tali bir anlam taşır.

s.a.g.m.

Mevduatın Hukuki Niteliğinin Karz ve Usulsüz Vedia Sözleşmesi Çerçevesinde Belirlenmesi

Karzla usulsüz tedvinin ayırt edilebilmesi şu bakımlardan önem taşır:

Karzda ödünç alan ödünç verenin kendisinden olan alacağıyla kendisinin ödünç verenden olan diğer bir alacağını takas imkânına sahiptir. Ancak usulsüz tevdiye saklayıcının aksi kararlaştırılmış olmadıkça takas imkânı bulunmamaktadır.

Yine tevdi edilen para her zaman geri istenebildiği halde karzda geri verme bir süreye bağlı tutulmamış olsa bile aksi sözleşmede kararlaştırılmadıkça ödünç alan ilk talep tarihinden itibaren altı haftalık bir süreden faydalanabilir .

Karzdaki, ticari işlemlerde şart edilmese dahi faiz verilmesi gerektiği hakkındaki karine usulsüz tevdiye yoktur.

Karzda faiz yüksek, usulsüz tevdiye genellikle düşüktür.

Uygulama açından tartışmanın büyük bir önemi vardır:

Karz nitelendirmesi bankaya takas imkânı, banka müşterisinin ise faiz ihtiyacına cevap vermektedir.

Usulsüz tevdi nitelendirmesi ise faiz elde etme imkânı vermese de müşteriye dilediği anda parasını çekme imkânı tanımakta ve bankaya olabilecek borcuna mahsuben parasının takas edilme tehlikesini bertaraf etmektedir .

- **Mevduat sözleşmesinin karz akdi niteliğinde olduğunu savunan görüş, karz akdinin paralarını muhafazadan ziyade işletmek gayesiyle mevduat sahiplerinin faiz beklentilerini karşılamasından hareket eder. Çünkü bankalar mevduat olarak topladıkları paraları işletmektedir. Bu açıdan bakıldığında müşteriye faiz vermekte ve diğer taraftan sözleşmeye konulan hükümlerle kendilerine takas yetkisi tanımaktadırlar. Usulsüz tevdi görüşüne göre ise bankaya asıl olarak işletmek için değil muhafaza etmek için para yatırılır. Devletin tasarruf mevduatını koruyucu hükümler getirmiş olması bu görüşü destekler niteliktedir.**

- *Buna karşılık, mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi arasında önemli farklar vardır. Vedia sözleşmesiyle mevduat sözleşmesinin örtüşmediği temel nokta, mevduatta tevdi edilen paraların mülkiyeti bankaya geçtiği için, mevduat işlemi vedia sözleşmesi ile örtüşmez. Gerçekten de bankalar aktif işlemlerinin finansmanı için mevduatı banka mamelekine geçirmek ve bu para üzerinde tasarrufta bulunmak zorundadır. Yani mevduatta bir aynen iade değil, misli olarak iade yükümü söz konusudur . Oysa vedia sözleşmesinde,*

mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi arasında önemli farklar vardır

Vedia sözleşmesiyle mevduat sözleşmesinin örtüşmediği temel nokta, mevduatta tevdi edilen paraların mülkiyeti bankaya geçtiği için, mevduat işlemi vedia sözleşmesi ile örtüşmez.

Gerçekten de bankalar aktif işlemlerinin finansmanı için mevduatı banka mamelekine geçirmek ve bu para üzerinde tasarrufta bulunmak zorundadır.

Yani mevduatta bir aynen iade değil, misli olarak iade yükümü söz konusudur .

mevduat sözleşmesiyle vedia sözleşmesi arasında
önemli farklar vardır

Oysa vedia sözleşmesinde, vedia konusu aynen alındığı gibi iade edilmelidir. Bunun doğal sonucu olarak vedia alan hiçbir zaman vedia konusunun mülkiyetini iktisap edemez .

Usulsüz Vedia ve karz sözleşmeleri

temel ayırıcı kriterin

özellikle tarafların amacı olduğu,

bu amaç çerçevesinde yapılan yorumla:

- *Vadesiz mevduatın usulsüz vedia,*
- *Vadeli mevduatın karz sözleşmesi,*

niteliğine sahip olduğunu kabul etmek gerekir .

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

- Mevduat Kavramı yeniden tanımlanmıştır
- «*Mevduat*» ve «*Yatırım Hesabı*» kavramları ayrıştırılmıştır
- Ana ayrıştırıcı özellik, Mevduata yatırılan paranın garanti altında olması
- *Yatırım Hesabında ise bu özelliğin bulunmamasıdır*

2013 Tarihli Malezya İslamî Finansal Hizmetler Yasası

Mevduat Türleri

- Tasarruf Hesabı
- Cari Hesap (Çek hesabı)
- ***Sabit Mevduat***
- İslamî Mevduat (Vedia, Karz, Murabaha Sözleşmesi)

Yatırım Hesabı Türleri

- Ana Para Garantisi olmayan «Yapılandırılmış» mevduat
- Genel ve Özel Yatırım Hesabı (Mudarabe ve Vekalet sözleşmelerine dayalı)

YATIRIM HESABI

- *Daha önce sadece «Mudarabe» sözleşmesine dayalı olabilirken
(Bizde böyle)*
- *Muşarake ve Vekalet yoluyla da yatırım hesabı açılabililiyor*

Fungible Asset = Misli Mal

- Misli mal = ikame edilebilir. İlle de kendisinin değil aynı özellikte başka bir varlığın onun yerine sayılabilmesi
- Emaneti alan (Banka) bunu emanetin kendisinde kaldığı sürece kullanabilir.
- Aslını değil mislini (yani aynı özelliklerde başka bir şeyi –mal-para geri verebilir

KATILIM FİNANSININ (İSLAMİ FİNANS) ÖZELLİKLERİ

1-Gelir sağlayan ödünç ilişkisi yerine;

- Ticaret
- Ortaklık

Ödünç ilişkisinde kazanç amacı olmamalı. Katılım Bankaları o nedenle ödünç ilişkisi yerine «ticaret» veya «ortaklık» ilişkisi kurarak kazanç sağlıyor

2- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı : Sigorta işlemlerinde kazanç amacı olmamalı. O nedenle «tekafül fonu» oluşturuluyor.

3- İslam hukukunun amaçlarının gözetilmesi

4- «Emanet» Anlayışı ve Yaklaşımı

5- Üretimden kopuk olmama (Reel Sektöre destek)

Katılım Finansının Özellikleri :

2- Risk Transferi yerine Risk Paylaşımı : Sigorta işlemlerinde kazanç amacı olmamalı. O nedenle «tekafül fonu» oluşturuluyor.

İslamî Finans = Katılım Finansı Kurumları

1. *Katılım (İslam) Bankaları*

2. ***İslamî Sigorta Şirketleri = Tekafül Şirketleri =
Katılım Sigorta Şirketleri***

3. *İslamî esaslara uygun Fon (Varlık) Yönetim Şirketleri (Katılım Endeksi'ne dayalı)*

4. *İslamî esaslara uygun Emeklilik Fonu Şirketleri*

5. ***Vakıflar***

6. ***Mikro Finans Şirketleri***

İLGİLİ KAVRAMLAR

- *Katılımcı*
- *Teberru, Bağış*
- *Tekafül Sigorta Fonu*
- *Fonu yöneten Operatör Şirket*

TEMEL HAREKET NOKTASI

Konvansiyonal Sigortacılıkta olduğu gibi

RİSKİN SİGORTA ŞİRKETİNE SATILMASI veya RİSKİN SİGORTA ŞİRKETİNE TRANSFERİ yerine

RİSKİN PAYLAŞILMASI GEREKİR

- Riskin satılması söz konusu olmadığı için*

ÖNCE BİR «RİSK FONU»(TEKAFÜL FONU)

OLUŞTURULUYOR

KATILIMCILARIN OLUŖTURDUĐU FON

Tekafül Fonu

MODEL 1 : *SALT KARŖILIKLILIK*

- *Katılımcıların örgütlenerek bizzat kendilerinin fonu yönetmesi*
- *Katılımcıların kuracakları kooperatif bu yönetimi yapması*

MODEL 2: *TİCARÎ*

- *Katılımcıların oluşturduğu fonun yönetiminin bir başka ticarî kişiliğe verilmesi*

Kooperatif Tekafül İş Modeli

Kooperatif :

***Ekonomik, sosyal, kültürel ihtiyaçlarını ve arzularını,
birlikte sahip oldukları ve demokratik bir şekilde yönettikleri bir
kişilik (teşebbüs)***

yoluyla karşılamak amacıyla

gönüllü olarak bir araya gelen kişilerin

bağımsız birliğidir.

(International Cooperative Association'ın Tanımı)

Kooperatif Tekafül İş Modeli -1-

- *Katılımcıların katkıları (Primler) Tekafül Fonu'nda toplanır ve bir havuz oluşturulur*
- *Yönetim Giderleri bu fondan karşılanır*
- *Hasar tazminatı talepleri buradan karşılanır*
- *Katkı paylarının toplanması, fonun yönetilmesi, hasar tazmin taleplerinin karşılanma işlemleri istihdam edilecek elemanlar tarafından yapılır*

Kooperatif Tekafül İş Modeli-2-

- *Tekafül Fonunda oluşan artı değer (Surplus) katılımcılara aittir*
- *Ancak Tekafül Fonu hasar tazminatlarını ödemeye yetmediği zaman, katılımcıların bu açığı kapatmaları gerekir. Gerçek hayatta bunu uygulamak zordur.*
- *Kooperatifler yeni katılımcıların katılım payları ve fonun işletilmesinden gelecek kazançlara dayandığı için, kısıtlar taşımakta ve büyüme kapasitesinden yoksun bulunmaktadır.*
- *Rekabetçi özellikleri yoktur, muhafazakâr ve ihtiyatlı bir şekilde yönetilmelidirler*

*Fonun Yönetilmesi ve sigorta işlemlerinin Yürütülmesi için
bir «Operatör Şirket» in devreye girmesi
(MODEL 2) TİCARÎ TEKAFÜL*

***Operatör Sigorta şirketi Risk üstlenmiyor,
Tekafül Fonunu ve sigorta işlemlerini yönetiyor
ihtiyaç halinde Fona faizsiz borç veriyor***

*Not: Tekafül Fonundaki Kalanın Katılımcılara iadesi mümkün ancak katılımcılar
başlangıçta değil hasar ödenmesi sırasında TEBERRU YAPMALI (Durmuş,
Abdullah)*

Ticarî Tekafül İş Modeli

Tekafül Fonu

- *Tekafül katılımcılarının katkılarıyla oluşan, dayanışma amaçlı fon*

Tekafül Operatörü

- *Kâr amacı güden pay sahiplerinin kurduğu bir şirket. Pay sahipleri Katılımcılardan ayrı bir yapıdır*
- *Tüzel Kişiliği var*
- *Sermaye koyarlar*
- *Risk havuzunun yönetilmesini fonlar, risk havuzunda doğan zararları karşılayacak imkan kalmazsa, operatör faizsiz olarak havuza borç vermek zorundadır*

TEKAFÜL OPERATÖRÜ

Ticarî bir Kuruluştur

*Türkiye’de Anonim Şirket
Olarak kurulmaları gerekir*

Fon Havuzu ile Operatör Şirketin Özkaynak ilişkisi

*Fon Operatör Şirketin içindedir
(İliştirilmiş-Embedded)*

- «*Katılımcıların Fonu*» ile
«*Paysahiplerinin Özkaynağı*»
*kesin bir şekilde hesaplarda ayrı
tutulmalıdır*

Fon

- *Fon sahipleri Operatör Şirketten
ayrı bir iktisadî kişilik
oluştururlar*

TEKAFÜL SİGORTA TÜRLERİ

GENEL TEKAFÜL

- Bir kaza veya aksilik sonucu sahip oldukları varlıkların zarar görmesi durumunda katılımcının tazmin edilmesini öngören plan

HAYAT (AİLE) TEKAFÜL

- Hastalık, engellilik, ve ölüm nedeniyle karşılaşılabilecek finansal zorlukların tazmin edilmesini öngören plan

FON VE OPERATÖR ŞİRKET ARASINDA İLİŞKİ YÖNTEMLERİ

- 1. Vekalet Yöntemi*
- 2. Mudarabe Yöntemi*
- 3. Melez Yöntem (Mudarabe+Vekalet)*
- 4. Vakıf Yöntemi*

1. Vekalet Yöntemi

- *Katılımcılar oluşturduğu Tekafül Fonu, Bir «Vekil» eliyle yönetilir.*
- *Operatör katılımcıların vekilidir*
- *Bu vekalet hizmeti karşılığında bir ücret alma hakkına sahip olduğu kuruluş sözleşmesinde belirtilir*
- *Yönetim giderleri tekafül fonundan karşılanır*
- *Operatör firmanın geliri aldığı vekalet ücretlerinden ve kendi özsermayesiyle yapacağı yatırımların getirisinden oluşur*

2. Mudarebe Yöntemi

Sahib ul Mal (Sermaye sahibi)

- *Fonun katılımcıları oluşturdukları fonu yönetmek üzere bir «mudarib» ile sözleşme yaparlar.*
- *Sözleşme sırasında kârın paylaşım yüzdeleri belirlenir*
- *Mudarib'in hata ve kusuru dışında oluşan zararlar katılımcılar tarafından üstlenilir*

Müteşebbis (Mudarib)

- *Tekafül Operatörü, oluşacak kârdan alacağı pay karşılığında fonun operasyonlarını yönetir.*

İlgili AAOIFI Standartları

Muhasebe

- **FAS 12. BİLGİ SUNUMU**
- **FAS 13. Fonda Fazla veya Açık konusunda Açıklamalar**
- **FAS 15.KARŞILIKLAR VE YEDEKLER**
- **FAS 19. KATILIMLAR** (*Bağışa dayalı katkı Payları-Primler*)
- **TASLAK STANDART**

Hukuk

- SS 26.
- SS 41.

İslamî Finansal Hizmetler Kurulu

IFSB

- *IFSB 8 : Tekafül girişimlerinde (Taahhütlerinde) Kurumsal Yönetim Rehber İlkeleri*

FAS 12 İslamî Sigorta Şirketlerinde Bilgi Sunumu ve Açıklamanın Genel İlkeleri

Tüm iktisadî kişiliklerin hazırlaması gereken finansal tablolar yanında,
İslamî Sigorta Şirketleri şu tabloları da hazırlamalıdır :

1. Gelir Tablosundan başka; ***«Police Sahiplerinin gelir ve giderleri tablosu»***
2. Özkaynaklar değişim tablosu yanında, ***«Police sahiplerinin Fazlası (veya Açığı) Tablosu»***
3. Zekat ve Hayır Fonunda kaynak ve kullanımlar Tablosu (Paragraf 2)

Standardın konusu olan «İslamî Sigorta Şirketi» (Operatör)'in Bilançosu

1. VARLIKLAR BÖLÜMÜ

1.1.İ.S.Ş.'nin Varlıkları arasında bulunan *«Yatırımlar Kalemi»*

- hem şirketin kendi özkaynaklarından yaptığı,
- hem de Tekafül Fonundan yaptığı yatırımları içerir.

Yatırımların bu açıdan kırılımı dipnotlarda açıklanır.

1.2. Katılımcılar ile ilgili olarak *«Katılımcılardan Alacaklar»* kalemi bulunur

Standardın konusu olan «İslamî Sigorta Şirketi» (Operatör)'in Bilançosu

2. KAYNAKLAR BÖLÜMÜ

**Kaynakların olağan iki bölümü olan «Borçlar» ve «Özkaynaklar» yanında;*

POLİÇE SAHİPLERİNİN HAKLARI

Bölümü bulunur

**BORÇLAR (veya YÜKÜMLÜLÜKLER) arasında Tekafül Fonu Katılımcıları ile ilgili olarak :*

- Karşılanmamış Tazminat Talepleri*
- Kazanılmamış Katkı Payları (Primler)*

Kalemleri bulunur

«Poliçe Sahiplerinin gelir ve giderleri tablosu»

Ana kalemler :

- Toplam Sigorta Hasılatları...(Katılım Payları=Primler burada)
- (-) Toplam Sigorta Giderleri....(Hasar Tazminatları burada)
- = ***Sigorta Operasyonlarından Net Fazla (1)***
- Yatırım Gelirleri
- Toplam Yatırım Geliri
- (-) Yatırım Portföyünü yöneten Sigorta Şirketinin payı
- Net Yatırım Geliri (2)***
- HASILAT GİDER FAZLASI (1) + (2)***

Standardın konusu olan «İslamî Sigorta Şirketi» (Operatör) ile Sigorta Fonu Katılımcıları ilişkisi

Poliçe sahiplerinin (Katılımcılar)

Hasılat (Gelir) ve Giderleri Tablosu

İ.S.Ş.'nin Gelir Tablosu

İ.S.Ş.'nin Gelir Tablosunda

1. *Kendi Özkaynaklarıyla yaptığı yatırımdan sağladığı Gelir.*
2. Katılımcıların sigorta operasyonlarını yönetme karşılığı elde ettiği **gelir**
3. Katılımcıların Fonunu yönetme karşılığı elde ettiği **ücret**.

Sigorta Giderleri :

Sigorta Operasyon Giderleri

Yatırım Gelirleri

Toplam Yatırım Geliri

(-) **Yatırım Portföyünü yöneten Sigorta Şirketinin payı**

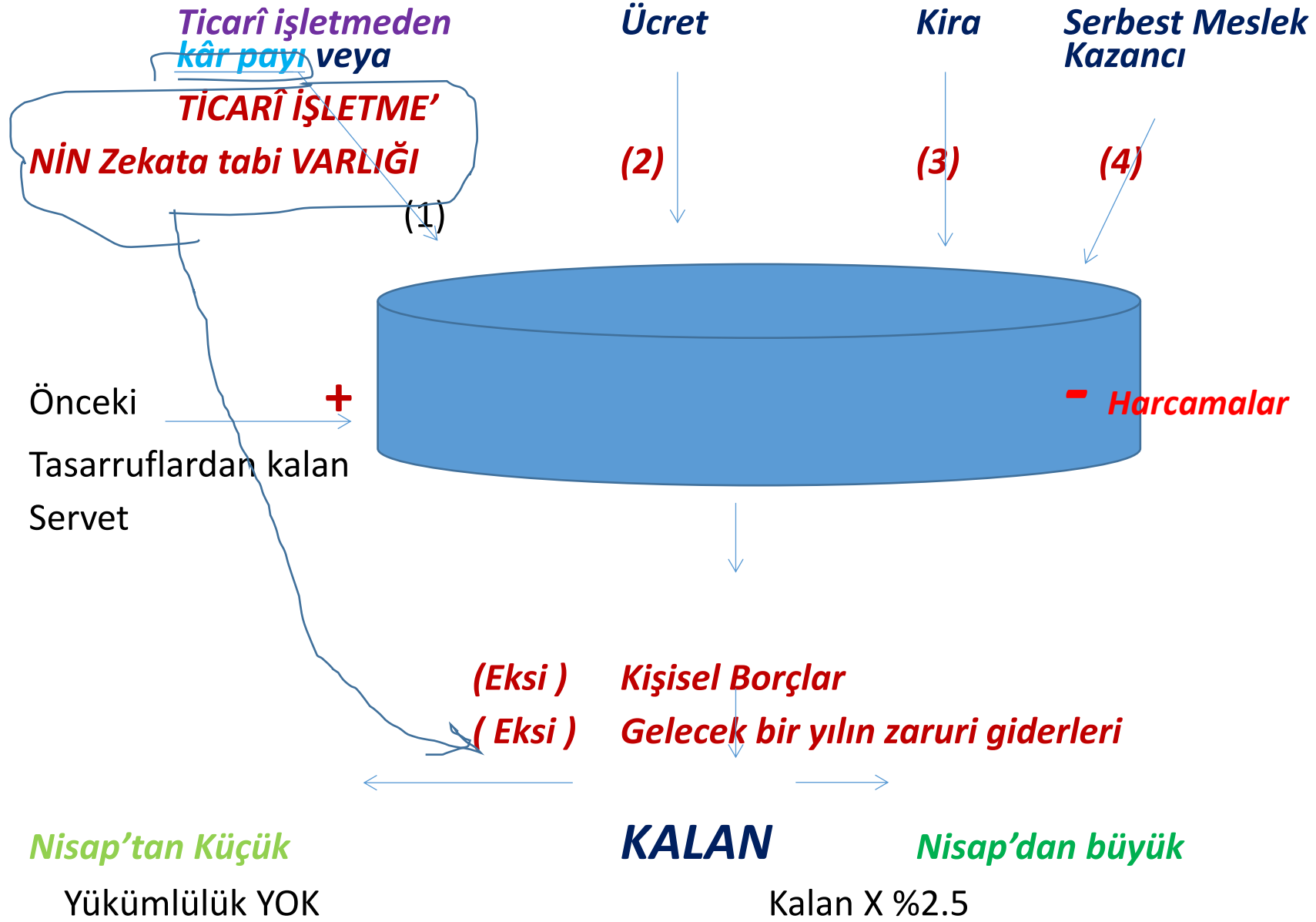
«Police sahiplerinin Fazlası (veya Açığı) Tablosu»

1. **Dönembaşı Hasılat Gider Fazlası**
2. **İlgili Yılın Police Sahiplerinin gelir ve giderleri tablosundan HASILAT GİDER FAZLASI**

1+2=Dönemsonunda toplam Hasılat Gider Fazlası

(-) Police Sahiplerine (Katılımcılar) dağıtılan

Dönemsonu itibarıyla dağıtılmamış Hasılat Gider Fazlası (Operatör Şirketin Bilançosunda Görünür)

Muhasebe bir işletme hakkında bilgi ihtiyacı olan karar vericiler için, bu bilgileri derleyen ve raporlayan bir bilgi sistemidir.

Zekat ve muhasebe arasındaki ilişki işletme sahiplerinin ticarî varlıkları üzerinden doğan zekat yükümlülüklerinin hesaplanması ihtiyacından doğar.

Finansal Tablolar üzerinde Zekat Yükümlülüğü

Bilanço

Dönen Varlıklar :

Nakit ve Nakit benzerleri

Ticarî Mallar

Hammadde

Yarı mamul

Mamul

Alacaklar

Kısa Süreli Borçlar

Düzeltilmelerden sonra Zekat

Yükümlülüğü bulunur. Pay

sayısına bölünür.

Eksi

Gelir Tablosu

Satış Hasılatı

(-) Giderler

DÖNEM KÂRI

Dönem kârından payını (1)
alan sahip/ortaklar;

Tasarruf ederlerse ve

Birikimleri Nisabı aşarsa

Üzerinden bir yıl geçtikten
sonra zekat yükümlülüğü
doğar.

bilanço veya malî durum tablosu

VARLIKLAR

1. *Dönen Varlıklar*

- *Nakit ve Nakit Benzerleri*
- *Ticarî Mal*
- *Hammadde*
- *Yarı Mamul*
- *Mamul*
- *Alacaklar*

2. *Duran Varlıklar*

Amaç: Kullanmak

KAYNAKLAR

1. Borçlar

1.1. *Kısa Süreli Borçlar*

1.2. *Uzun Süreli Borçlar*

2. *Özkaynaklar*

Sermaye

Yedek Akçe

Dağıtılmamış Kârlar

Dönem Kârı

VARLIKLAR	BORÇLAR+ÖZKAYNAKLAR
DÖNEN VARLIKLAR.....400	KISA SÜRELİ
	BORÇLAR.....300
İŞLETME SERMAYESİ.....100	UZUN SÜRELİ
	BORÇLAR.....250
DURAN VARLIKLAR.....600	ÖZKAYNAKLAR450
TOPLAM 1000	TOPLAM 1000

Zekata tabi ticari zekata tabi ticarî varlıkların bilanço üzerinden tespit edilmesi

Net çalışma sermayesi yaklaşımı

Net çalışma sermayesi

(veya net işletme sermayesi)

işletmenin dönen varlıklarından

kısa süreli (bir yıldan az)
borçlarının düşülmesiyle
bulunur.

*Adında sermaye sözcüğü
bulunsa da aslında net bir
varlık tutarını ifade eder.*

Net özkaynak yaklaşımı

Dönen varlıklara (ticarî varlıklar
) yatırılan özkaynak tutarını
bularak tespit edilmektedir.

	DÖNEN VARLIKLAR.....400	KISA SÜRELİ BORÇLAR.....300
<i>İŞLETME SERMAYESİ.....100</i>		
		İşletme Sermayesi 100
	DURAN VARLIKLAR.....600	UZUN SÜRELİ Borçlar.....250 ÖZKAYNAKLAR450

	DÖNEN VARLIK.....400	KISA SÜRELİ BORÇ.....300	
<i>İşletme Sermayesi 100</i>			
		UZUN VADELİ BORÇ 250	İşS
	DURAN VARLIK.....600	ÖZ KAYNAKLAR.....450	

Karşılaştırma

İŞLETME SERMAYESİ MODELİ

Dönen Varlıklar.....400

(-) Kısa Süreli Borçlar(300)

Net İşletme Sermayesi.....100

ÖZKAYNAK(büyüme) MODELİ

Özkaynaklar.....450

(+) Uzun Süreli Borçlar....250

(-) Duran Varlıklar.....(600)

100

SERMAYE PİYASASINDA KATILIM FİNANS

- Katılım Endeksi
- Katılım Endeksine Dayalı Fonlar (Katılım Endeksinde bulunan şirketlere yatırım yapan fonlar)
- Katılım Endeksi **Borsa** Yatırım Fonları

Katılım Endeksine dayalı fonlarda

AMAÇ

- *İslami kurallara duyarlı olan yatırımcıların sermaye piyasasında yapacakları yatırımlara uygun şirketlerin seçilmesi*
- *Bu konuda seçim kriterlerinin belirlenmesi*
- *Kriterlere uyan şirketlerin bir endeksle izlenmesi*
- *Bu şirketlerin pay senetlerine dayalı «Yatırım Fonları» oluşturulması*

Katılım Endeksleri

- BİST’de işlem gören ve *Katılım Bankacılığı (Finansı) prensiplerine uygun hisse senetlerinden oluşan* borsa endeksleridir.
- *Hisse senedi seçimi, bu prensiplerdeki Endeks Kuralları esas alınarak yapılır.*
- Buna göre, endekslerde faaliyet alanı bu kurallara uygun şirketler bulunur.
- Ayrıca, endekslere girecek şirketler bazı finansal oranları da sağlamak zorundadır.
- Katılım Model Portföy Endeksi’nde ek olarak endeks oluşumunda hisselerin temel oranları da (F/K, FD/FAVÖK, PD/DD) kullanılarak aktif bir yönetim uygulanır.

Neden Katılım Endeksleri

- Son yıllarda faizsiz yatırım ve Katılım Bankacılığı (Finansı) prensiplerine uygun pay senetleri alım-satım hacmi artmıştır.
- *Birkaç yıldır bu perspektifte yatırım yapan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) fonları faaliyete başlamıştır.*
- Birçok kurum yatırımcı ihtiyacına cevap vermek adına farklı uygulamalarda bulunabilmektedir.
- *Sektörde standart ihtiyacı belirlemiştir.*

Endeks Kuralları

Endekslerde faaliyet alanı;

- faize dayalı finans, ticaret, hizmet, aracılık,
- alkollü içecek, kumar, şans oyunu,
- domuz eti ve benzer gıda,
- turizm, eğlence, basın, yayın, reklam,
- tütün mamulleri, silah,
- vadeli altın, gümüş ve döviz ticareti,

olmayan şirketler bulunur.

Katılım Endeksleri 12 Kasım 2021 itibariyle Borsa İstanbul tarafından hesaplanmaya başlamıştır

<https://borsaistanbul.com/tr/sayfa/6842/bist-katilim-endeksleri>

12 Kasım 2021'den itibaren www.katilimendeksi.org sitesinde herhangi bir katılım endeksi listesi, güncelleme veya halka arzlarda katılım endeksi uygunluğu yayınlanmayacaktır.

Katılım Endeksleri

Endeksler / BIST Endeksleri / BIST Pay Endeksleri

Endeksler

BIST Endeksleri

BIST Pay Endeksleri

- › Temettü Endeksleri
- › Kurumsal Yönetim Endeksi
- › Şehir Endeksleri
- › Sürdürülebilirlik Endeksleri
- › **Katılım Endeksleri**
- › Halka Arz Endeksi

Katılım Endeksleri

Print A- A A+

Katılım Endeksi Türleri Nelerdir?

Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren Katılım Endekslerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- ◆ **BIST Katılım Tüm Endeksi (XKTUM)**

Katılım endekslerini oluşturan bütün şirketlerin payları BIST Katılım Tüm Endeksini oluşturur.

- ◆ **BIST Katılım 100 Endeksi (XK100)**

Katılım Tüm Endeksi kapsamındaki şirketler arasında, işlem hacmi ve fiili dolaşımdaki paylarının piyasa değeri en yüksek 100 şirket hissesinden oluşur.

- ◆ **BIST Katılım 50 Endeksi (XK050)**

Katılım Tüm Endeksi kapsamındaki şirketler arasında, işlem hacmi ve fiili dolaşımdaki paylarının piyasa değeri en yüksek 50 şirket hissesinden oluşur.

- ◆ **BIST Katılım 30 Endeksi (XK030)**

Katılım Tüm Endeksi kapsamındaki şirketler arasında, işlem hacmi ve fiili dolaşımdaki paylarının piyasa değeri en yüksek 30 şirket hissesinden oluşur.

- ◆ **BIST Katılım Sürdürülebilirlik Endeksi (XSRDK)**

BIST Katılım Sürdürülebilirlik Endeksi, katılım ve sürdürülebilirlik temalarına birlikte yatırım yapmak isteyen yatırımcılara yönelik olarak oluşturulmuştur. Endeksin kapsamı, BIST Katılım Tüm ve BIST Sürdürülebilirlik Endekslerinin seçim kriterlerini birlikte sağlayan şirketlerin hisselerinden oluşur.

- ◆ **BIST Katılım Temettü Endeksi (XKTMT)**

BIST Katılım Temettü Endeksi katılım ve temettü temalarına birlikte yatırım yapmak isteyen yatırımcılara yönelik olarak oluşturulmuştur. Endeksin kapsamı, BIST Katılım Tüm ve BIST Temettü endekslerinin seçim kriterlerini birlikte sağlayan şirketlerin hisselerinden oluşur.

Endeksler

BIST Endeksleri

BIST Pay Endeksleri

› Temettü Endeksleri

› Kurumsal Yönetim Endeksi

› Şehir Endeksleri

Endekslerde yer alacak şirketleri belirleme çalışmalarında, Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) bünyesinde yer alan Danışma Kurulu ile işbirliği yapılmakta ve Danışma Kurulu tarafından oluşturulan “Pay Senedi İhracı ve Alım-Satımı Standardı” (Standart) ile “Katılım Finans İlkelerine Uygun Faaliyet Gösteren Şirketlerin Belirlenmesinde Esas Alınacak Rehber” (Rehber) esas alınmaktadır.

Şirketlerin Standart’a uygunluğu değerlendirilirken Standart ve Rehber dikkate alınarak oluşturulan “Katılım Finans İlkeleri Bilgi Formu”nda yer alan sorulara verdikleri yanıtlar esas alınır. Katılım Finans İlkeleri Bilgi Formlarının güncel hallerine <https://www.kap.org.tr/bist-sirketler> adresinden seçeceğiniz şirkete ait sayfadaki “Katılım Finans” sekmesinden erişilebilmektedir.

Katılım Endeksleri

Endeksler / BIST Endeksleri / BIST Pay Endeksleri

Endeksler

BIST Endeksleri

BIST Pay Endeksleri

- › Temettü Endeksleri
- › Kurumsal Yönetim Endeksi
- › Şehir Endeksleri
- › Sürdürülebilirlik Endeksleri
- › **Katılım Endeksleri**

BIST Katılım Tüm Endeksi seçim kriterlerini sağlayan şirketlerin halka arz izahnamelerinin “Borsa Görüşü” kısmında söz konusu bilgiye yer verilmektedir. İzahname ekleri arasından da şirketin doldurduğu “Katılım Finans İlkeleri Bilgi Formu”na ulaşılabilir. İzahname ve ekleri şirketin veya halka arza aracılık eden kurumların internet sitelerinde ve [KAP](https://www.kap.org.tr) 'ta (<https://www.kap.org.tr>) yayımlanmaktadır.

Bir şirketin BIST Katılım Tüm Endeksinde hangi kriterleri sağlayıp sağlamadığını nasıl öğrenebilirim?

Halka arz olacak şirketlerin BIST Katılım Tüm Endeksinde yer alma şartlarını sağlayıp sağlamadığını nasıl öğrenebilirim?

ANASAYFA

Standartlar

STANDARTLAR

Size daha iyi bir hizmet sunabilmek için sitemizde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [Çerez Aydınlatma Metnini](#) inceleyebilirsiniz.

KABUL ET

Danışma Kurulu

Kurul Hakkında +

Standartlar

Kararlar

Rehberler

MUDAREBE STANDARDI

27 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

KEFALET STANDARDI

17 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

TEVERRUK STANDARDI

18 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

PAY SENEDİ İHRACI VE ALIM- SATIMI STANDARDI (GÜNCELLENMİŞ STANDART)

16 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

MURABAHA STANDARDI

26 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

Yayın Tarihi: 26.08.2020

TKBB

Katılım Finansı Standartları

Standart No:1

PAY SENEDİ İHRACI VE ALIM-SATIMI

İÇİNDEKİLER

Standardın Muhtevası.....	4
1. Pay Senedi İhracı ile İlgili Hükümler	5
2. Pay Senetlerini Konu Edinen Hukuki İşlemler.....	6
3. Faaliyet Alanı Mubah Olmakla Birlikte Bazen Mahzurlu Faaliyetleri Olan Şirketlerin Pay Senetleri Üzerinde İşlem Yapmanın Hükümü.....	6
4. Varlıklarının Çoğunluğu Nakit ve/veya Alacaklardan Oluşan Şirketlerin Pay Senetleri Üzerinde İşlem Yapmanın Hükümü	8
Pay Senedi İhracı ve Alım-Satımı ile İlgili Hükümlerin Gerekçeleri	8

Katılım Endeksleri

*Payları Borsa İstanbul'da işlem gören şirketleri **katılım esaslarına göre değerlendirerek,***

katılım esaslarına göre yatırım kararlarını veren bireysel yatırımcıların

- katılım esaslarına uygun faaliyet gösteren şirketler arasından seçim yapabilmesi,
- şirketlerin katılım esaslarına yönelik farkındalıklarının artması ve
- katılım finans sektöründeki fonlama imkanlarından daha fazla yararlanabilmeleri amacıyla

Borsa İstanbul tarafından katılım endeksleri oluşturulmuştur.

TKBB-Danışma Kurulu'nun Rolü

Endekslerde yer alacak şirketleri belirleme çalışmalarında, Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) bünyesinde yer alan Danışma Kurulu ile işbirliği yapılmakta ve Danışma Kurulu tarafından oluşturulan ***“Pay Senedi İhracı ve Alım-Satımı Standardı”*** (Standart) esas alınmaktadır.

Şirketlerin Standart'a uygunluğu değerlendirilirken ihtiyaç duyulan verilerin bir kısmına halka açık kaynaklardan erişilemediğinden, söz konusu veriler, Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) sistemi üzerinde oluşturulan soru formları (İmtiyazlı Paylara İlişkin Soru Formu , Katılım Prensipleri Soru Formu) aracılığıyla şirketlerden talep edilmektedir. Şirketlerin Soru Formlarında verdikleri yanıtlar KAP'ta yayınlanmadan doğrudan veri tabanına aktarılmakta ve sadece endekslerin dönemsel değerlemelerinde kullanılmak üzere Borsa İstanbul tarafından raporlanabilmektedir.

SUKUK

SUKUK (IFSB Tanımı)

Tekil : “Sakk”; Çoğul : “Sukuk”

Her bir SAK ;

- Maddi Varlıklar veya
- Ağırlıklı ölçüde maddi varlık içeren bir varlık havuzu veya
- Bir iktisadi teşebbüs (mudarabe)
üzerinde
orantılı ve bölünemez
sahiplik hakkını temsil eder

SUKUK TÜRLERİ

- 1. *Dayandıkları Sözleşme Türlerine Göre Sınıflandırma***
- 2. *Ticari İşlevine Göre Sınıflandırma***
- 3. *Varlığı Temsil Gücüne Göre Sınıflandırma***

1. Dayandıkları Sözleşme Türlerine Göre Sınıflandırma

1.a. Satış Sözleşmesine Dayalı Olanlar

1.b. Kira Sözleşmesine Dayalı Olanlar

1.c. Ortaklık Sözleşmesine Dayalı Olanlar

1.d. Vekalet Sözleşmesine Dayalı Olanlar

1.a.Satış Sözleşmesine Dayalı Olanlar

- ***Murabaha sözleşmesine dayalı olanlar***
- ***Selem sözleşmesine dayalı olanlar***
- ***İstisna sözleşmesine dayalı olanlar***

1.b.Kira Sözleşmesine Dayalı Olanlar

- *Sukuk icare (Türkiye’de «Kira Sertifikası» diye anılır)*

1.c. Ortaklık Sözleşmesine Dayalı Olanlar

- *Mudarabe ortaklığının özkaynaklarına dayalı Sukuk*
- *Muşareke ortaklığının özkaynaklarına dayalı Sukuk*

1.d. Vekalet Sözleşmesine Dayalı Olanlar

- *Sukuku çıkaran VEKİL*
- *Sukuku elinde bulunduranlar MÜVEKKİL*
konumundadır

2. Ticari İşlevine Göre Sınıflandırma

- *Şirket Sukukları (Corporate)*
- *Ülke Sukukları (Sovereign)*
- *Değiştirilebilir Sukuklar (Convertible)*
- *İkinci Derece Sukuklar (Subordinated)*
- *Eklenmiş Sukuklar (Stapled)*
- *Varlığa Dayalı Sukuklar (Asset Backed)*
- *Proje Finansmanı Sukukları (Project Financing)*

Kaynak: Islamic Financial System, ISRA, K.L. 2011, s.400

3. Varlığı Temsil Gücüne Göre Sınıflandırma

Varlığa Dayalı (Asset Backed)

(Varlığa Dayalı Menkul değerlere benzer)

- *Sukuku elinde bulunduranlar arkasındaki varlığa RÜCU EDERLER*
- *Menkul Değerleştirmede»Dürüst Satış İlkesi» ne uyulur*
- *Sukukun arkasındaki varlık, iflas riski taşımaz*
- *Sukuku Çıkarana rücu edilmez, arkasındaki varlığa rücu edilir*
- *Sukukun getiri ödemeleri için TEK KAYNAK sukukun arkasındaki varlıktan sağlanan gelirdir*

Varlık Temelli (Asset Based)

(Tahvile Benzer)

- Sukuku elinde bulunduranlar **arkasındaki varlığa değil;**
- ***Sukuku Çıkarana RÜCU EDERLER***
- *Varlık Getiri sağlayamaz duruma gelse bile Sukuku Çıkaran beklenen getiriye ödemek durumundadır*
- *Sukukun arkasındaki varlık, ödenecek getirilerin ve geri ödemelerin kaynağı olmak durumunda değildir*

SUKUKUN İŞLEVİ

Sukuk,

- *elinde birtakım varlıkları bulunmasına rağmen nakde ihtiyacı olan, fakat*

Gerekli likiditeye sahip olmayan

iktisadi birimlere veya

- *bir iş yapmak için yeterli nakit imkanı bulunmayanlara bu likidite imkanlarını temin etmek üzere sermaye piyasasından kaynak sağlamaya*

YARAR

SUKUK ve ARKASINDAKİ VARLIK

*Varlığa dayalı yapılar
finansal aracın arkasındaki varlık
üzerinde sahiplik haklarını içerir.*

Sahiplik hakları :
«fiziki sahiplik» veya
«kullanım hakkı» olarak ifade edilebilir.

SUKUK ve ARKASINDAKİ VARLIK

- *Sukukun Arkasındaki Varlığın MADDİ VARLIK olması esas kuraldır.*
 - *Ancak ALACAK* gibi maddi olmayan varlıkların da sukuka dayanak olması BELİRLİ KOŞULLARDA mümkündür.*
 - *Bir varlık havuzunda izin verilen (%) paya uymak dışında **alacak ve borçlara dayalı yapılandırma kabul edilmez***
- * ALACAK : Bir Maddi olmayan Finansal bir Varlıktır.*

Sukuk temsil ettiği şeyin
bir **varlık veya bir özkaynak** olmasına göre

Varlığı temsil eden

*sukukun arkasındaki varlık,
sukuk sahiplerine
makul şekilde öngörülebilir
bir getiri vadeder*

**Sukuk İcara,Sukuk Selem,Sukuk
İstisna**

Özkaynağı temsil eden

*temsil ettiği yatırımın getirisi
ortaya çıkacak olan
kâr ya da zararın paylaşımı
esasına göre belirlenecektir*

**Sukuk Mudarebe
Sukuk Muşareke**

İslam Konferansı Örgütü Fıkıh Akademisi

Alacaklara parasal varlık olarak bakar

Bu nedenle

alacağı nakit ödeme karşılığı satmak,

alacağa eşit nakitle (nominal değerde) değişmeyi gerektirir

Bu durumda alacağın

üçüncü kişilere iskontolu satışına

izin verilmemektedir

Havuzlu Çözüm

*sukukun tanımı içinde bulunan
“ağırlıklı ölçüde maddi varlık içeren bir varlık havuzu”
nun bileşimi içinde belirli bir yüzde alacak bulunması ilgili sukukun
satılabilmesini engellememektedir.*

Islam Kalkınma Bankası uygulaması ve AAOIFI düzenlemeleri

*Maddi varlık tutarı % 25 altına düşmediği sürece,
yani % 25 maddi varlık % 75 alacaktan oluşan bir havuza dayalı
olarak*

*çıkarılan sukukun
(ikinci el piyasasında)
satılabilir olmasını kabul etmektedir*

IFSB 2 – Sermaye yeterliliği standardı

sukuk türlerinin alınıp satılabilir olmaları

- *Selem Sukuk sözleşmenin ana konusu bir alacak yani finansal varlık olduğu için **alınıp satılamaz**.*
- *İstisna Sukuk sözleşmenin ana konusu devam eden bir iş yani finansal olmayan varlık olduğu için **alınıp satılabilir***

IFSB 2 – Sermaye yeterliliği standardı

sukuk türlerinin alınıp satılabilir olmaları

- *İcare Sukuk* sözleşmenin ana konusu sukuku elinde bulunduranların sahip olduğu finansal olmayan bir varlık olduğundan **alınıp satılabilir.**
- *Muşaraka Sukuk* şirketin piyasa değerinin içinde nakit ve alacak dışı varlıkların payının %30 un altında olmaması koşuluyla **alınıp satılabilirler.**

Sukuku Kim Çıkarır ?

- *ÖZEL SEKTÖR ŞİRKETLERİ*
- *KAMU ŞİRKETLERİ*
- *ÖZEL / KAMU BANKALAR*
- *BELEDİYELER*
- *DEVLETLER*

Sukuk Nasıl Çıkarılır?

Menkul Kıymetleştirme

(Securitization)

Sürecinin

Tamamlanması

Gerekir

Sukuku kim elinde bulundurur ?

- ***Bankalar***
- ***Merkez Bankaları***
- ***Yatırımcılar***

Menkul Değerleştirmede Taraflar

- 1. Varlık Sağlayıcılar (orijinatör)**
- 2. Özel Amaçlı araç (Yasal Kişilik; şirket, vakıf)**
 - Herbir Varlık için ayrı bir Varlık Özel Amaçlı Araç
 - Menkul Değer ihraç eden **Özel Amaçlı Araç**
- 3. Likidite Sağlayıcılar**
- 4. Krediyi Güçlendirici Unsurlar (Credit Enhancement Provider)**
- 5 Yatırımcılar**

Bankalar arası para piyasası

Merkez Bankalarından Sağlanan
kısa vadeli imkanlar
faiz esaslı oldukları için

**Faizsiz Bankaların
Likidite yönetimi için Merkez Bankalarına dayanma
oranı düşüktür**

Çözüm için girişim

12 ülkenin merkez bankaları

***Uluslar arası İslami
Likidite Yönetim Şirketini***

Kurdu

www.iilm.com

*Katılım Bankaları için
Merkez Bankası'nın likidite imkanları*

ve SUKUK

Merkez Bankası Parayı nasıl sürer ?

- Satınalma karşılığı ödemeler
- Ücretler dahil yönetim giderleri ödemeleri
- Yabancı Para satın alınması karşılığı
- **BANKACILIK KESİMİNE BORÇ (Likidite) VEREREK :**
 - Açık piyasa işlemleri**
- **Reeskont kredisi vererek (günümüzde sınırlı)**

LİKİDİTE - Taraflar

BANKALAR

Likit Varlığa (Hazır Paraya) ihtiyaç duyar,

Likit Varlık (Para) Talep eder

Likidite İhtiyacı

MERKEZ BANKASI

Tek yetkili olarak çıkardığı parayı piyasaya vermek ister

Likit Varlık (Para) Arz eder

Fonlama

AÇIK PİYASA İŞLEMLERİ

- «Geri alım vaadiyle satım» ve «Geri satım vaadiyle alım» **Yöntemleri uygulanır**
- **Likiditeye ihtiyaç duyan bankanın elinde T.C.Hazinesinin çıkarmış olduğu DİBS* veya Kira Sertifikası** bulunmalıdır**

***DİBS: Devlet İç Borçlanma Senedi (Devlet Tahvili veya Hazine Bonosu)
Faiz unsuru taşır**

****Kira Sertifikası (Sukuk İcare)Faiz Unsuru Taşımaz**

**KATILIM BANKALARI T.C.HAZİNESİ «Kira Sertifikası» çıkarana kadar
TCMB likidite imkanlarından yararlanamıyordu**

Türk Lirası ve Döviz Likidite Yönetim Araçları

Merkez Bankası, bankaların Türk Lirası ve döviz likidite yönetimlerini **desteklemek** amacıyla;

- ✓ Türk lirası cinsi teminat karşılığında Türk lirası,
- ✓ Döviz / YP cinsi teminat karşılığında Türk lirası,
- ✓ Türk lirası / TL cinsi teminat karşılığında döviz,
- ✓ Yabancı para cinsi teminat karşılığında döviz

likiditesi sağlamaktadır.

TCMB TL İmkanları

1. Alım-satıma dayalı Açık Piyasa İşlemleri

Temel olarak alım-satım sözleşmesine dayanmaktadır.

Piyasaya Likidite Verilen İşlemler	Piyasadan Likidite Çekilen İşlemler
Kesin Alım	Kesin Satım
Repo(Geri satım vaadiyle alım)	Ters Repo (Geri alım vaadiyle satım)
	Likidite Senedi İhracı

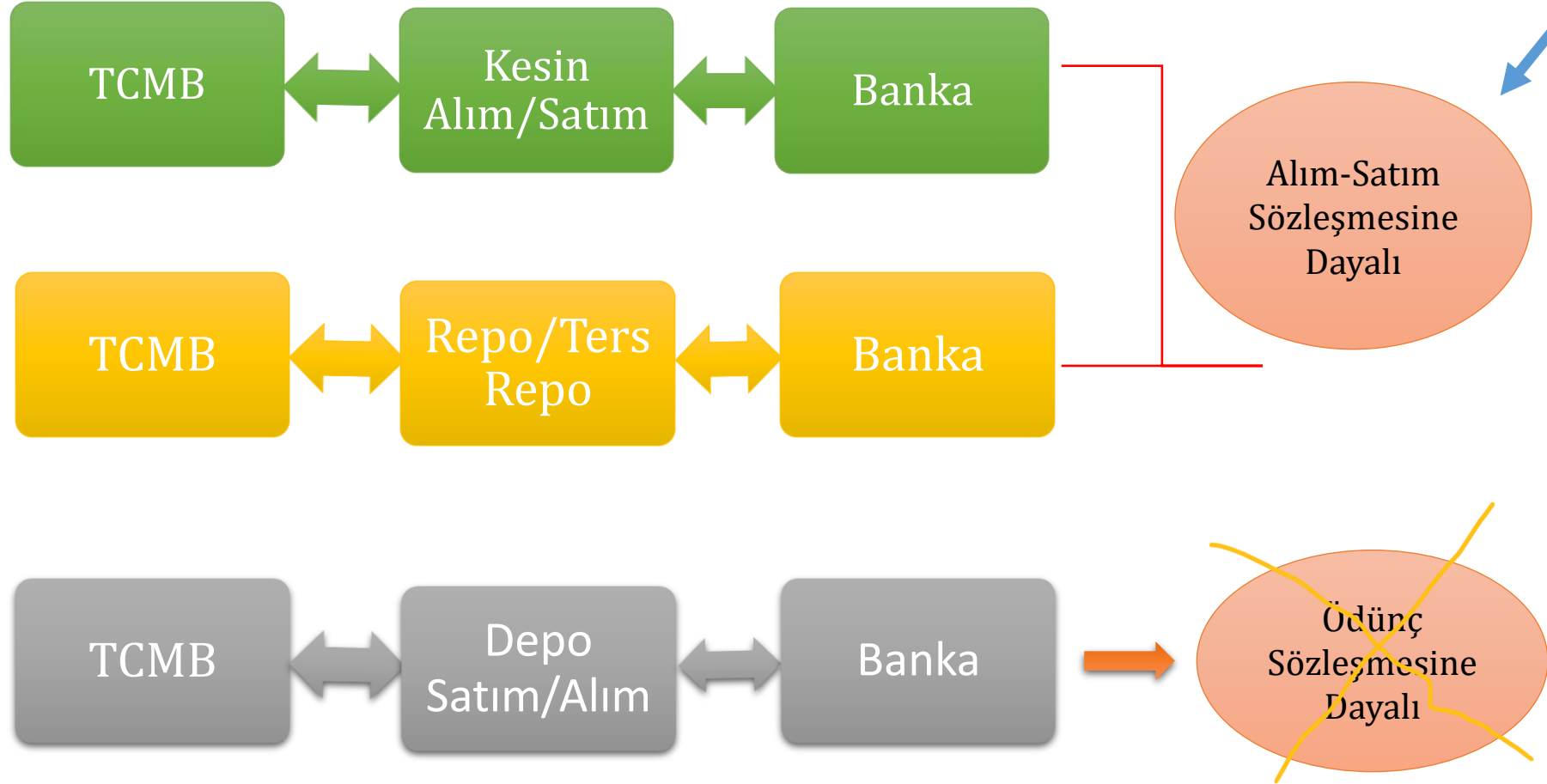
TCMB TL İmkanları

2.Ödünç Sözleşmesine dayalı Bankalararası Para Piyasası (BPP) İşlemleri:

Temel olarak teminatlı ödünç sözleşmesine (Depo İşlemi) dayanmaktadır.

Piyasaya Likidite Verilen İşlemler	Piyasadan Likidite Çekilen İşlemler
Depo Satım	Depo Alım
Son Kredi Mercii İşlemleri	
Geç Likidite Penceresi (GLP)	
Gün İçi Limit (GİL, Sıfır Komisyonlu)	

TCMB TL İmkanları: Sözleşme Ayrımı

Likidite Yönetimini Kolaylaştırmaya Yönelik Adımlar

1. Katılım Bankaları için TCMB Likidite İmkanlarının Ulaşılabilir Hale Getirilmesi

- Katılım Bankalarının API ve BPP Üyeliği (2011)
- *Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş.* tarafından ihraç edilen kira sertifikalarının teminata kabulü (Ekim 2012)*

Likidite Yönetimini Kolaylaştırmaya Yönelik Adımlar

2. Katılım Bankaları için TCMB Likidite İmkanlarının İşlevsel Hale Getirilmesi

- API Sözleşmesine TCMB için cayma opsiyonun eklenmesi ve fıkhi uygunluk (Mayıs 2013)
- TL cinsi kira sertifikası işlemleri ile TCMB bünyesinde üst banttan likidite imkanı (Aralık 2013)
- Geç Likidite Penceresi İmkanının Repo işlemi ile de Yapılabilir Hale Getirilerek Katılım Bankalarına Son Kredi Mercii İmkanının Kazandırılması (Mayıs 2016)

Likidite Yönetimini Kolaylaştırmaya Yönelik Adımlar

3. Katılım Bankaları için TCMB Likidite İmkanlarının Genişletilmesi

- IILM'in kurucu üyeliği ve ortaklığı (Ekim 2010)
- IILM tarafından ihraç edilen sukukların teminata kabulü (Ekim 2014)
- Teminatlarda sadeleştirme ve iskonto oranlarının düşürülmesi (Ağustos 2015)
- Depo işlemleri için asgari TL cinsi DİBS ve Kira Sertifikaları bulundurma oranının %50'den % 30' a indirilmesi (Ocak 2016)

Devam Eden Çalışmalar

Katılım Bankaları için TCMB Likidite İmkanlarının Genişletilmesi

- Depo imkanlarının kullanılabilir hale getirilmesine yönelik çalışmalar (Aralık 2014'ten bu yana)
- Alternatif sözleşmelerin kullanılabilirliği üzerine yapılan çalışmalar
- Alternatif teminatların (altın, IKB sukukları vb) kabulü konusunda çalışmalar

Likidite İmkanlarının Kullanımı

Aktif Kullanılan Araçlar	Geleneksel	Katılım
Kesin Alım	Kullanıyor	Kullanıyor
Repo	Kullanıyor	Kullanıyor
TL Depo Satım	Kullanıyor	Kullanmıyor
Gün İçi Limit	Kullanıyor	Kullanıyor
Geç Likidite Penceresi (Depo)	Kullanıyor	Kullanmıyor
Geç Likidite Penceresi (Repo)	Kullanıyor	Kullanıyor
Döviz Depo Alım	Kullanıyor	Kullanmıyordu <i>Swapla Başladı</i>

KATILIM FİNANS KUTULUŞLARINDA

KURUMSAL YÖNETİM

Kurumsal Yönetim = Yönetişim *(KATILIMCI YÖNETİM)*

Kurumun amaçlarına ulaşması için

- katılımcı
- şeffaf ve
- hesap verebilir

bir yönetim biçimidir

KURUMSAL YÖNETİM =YÖNETİŞİM (GOVERNANCE)

*Kurumun amaçlarına dönük uğraşında örgütü bir arada tutan
bir tutkal gibidir.*

Özünde;
şeffaflık ve
hesap verebilirlik yatar

Yönetişim

İşletmenin örgüt yapısı ve organlarının

- *Görev ve sorumluluklarının*
- *Birbiriyle ilişkilerinin*

düzenlenmiş olmasını gerektirir

İCRACI OLMAYAN (YÖNETİM KURULU)

İCRACI ORGANLAR (YÖNETİM)

Yazılı iç düzenlemeler bulunmalıdır

YÖNETİM KURULU

(İCRACI OLMAYAN)

Yönetim Kurulu Komiteleri :

1. Denetim Komitesi : *Olağan iç denetim*

+ Katılım (Faizsiz) Finans ilkelerine Uyumun Denetimi

2. Risk Komitesi : *Olağan Riskler + Katılım (Faizsiz) Finans ilkelerine Uyumsuzluk Riski*

GÜVENCE = ASSURANCE

- *Yönetim Kuruluna*
- *Katılım Hesap Sahiplerine*
- *Sosyal Paydaşlara*

İç Kontrol

İcra Birimlerinin sorumluluğunda

olası (operasyonel) riskleri
önlemeye yönelik tedbirleri içeren

bir mekanizma / süreç

RİSK VE KONTROL

- *Riskler kurumun amaçlarına ulaşmasına engel, hata ve başarısızlığa neden olabilecek unsurlardır*
- *Kontroller ise Risklerin gerçekleşmesini önlemeyi amaçlayan tedbirlerdir*

RİSK / KONTROL

DOĞAL RİSK

(-) kontroller

KALINTI RİSK

Kontrol Ortamı (= çevresi)

- Kurumun içinde faaliyet gösterdiği ortam “KONTROL ORTAMI” dır.
- Kontrol Ortamı **Kurum içi disiplini,**
Kurum personelinin çalışma şeklini,
İnsan kaynağının kalitesini ve yeterliliğini, dürüstlüğünü,
- **Etik değerleri, yönetim felsefesini, yöneticilerin yetki ve sorumluluk dağıtma seviyelerini,**
- Kurumun organizasyonel ortamını ifade etmektedir

RİSK / RİSK YÖNETİMİ

Risk; Kurum hedeflerine ulaşılmasını olumsuz etkileyebilecek her türlü durum veya olaydır

Risk Yönetimi;

Kurum hedeflerine ulaşılmasını olumsuz etkileyebilecek her türlü riskin;

- *tanımlanması,*
- *gerçekleşme olasılığı ve olumsuz etkilerinin ölçülmesi ve,*
- *uygun iç kontrol yöntemleriyle azaltılmasını içeren sistematik bir yönetim biçimidir*

YÖNETİŞİM / RİSK YÖNETİMİ

- **Yönetişim** örgütü amaçlarını gerçekleştirmek üzere birbirine bağlayan bir yapıştırıcı gibidir
- **Risk yönetimi** ise bir darbe alındığında kolayca kendini toparlayıp zorlukları yenme gücü sağlar

Altı adet risk tanımlanmıştır :

- 1. Kredi Riski***
- 2. Özkaynaklara yatırım riski (Equity Investment Risk)***
- 3. Piyasa Riski***
- 4. Likidite Riski***
- 5. Getiri Riski***
- 6. OPERASYONEL RİSK: İslami Finansal Hizmetler veren kuruluş, yeterli ölçüde sistem ve KONTROLLERİ (DANIŞMA KOMİTESİ = Sharia Board/Advisor da dahil) bulundurmalıdır.***

OPERASYONEL RİSK

- Süreç Riskleri:

Müşteri tatmini riski

Döngü Süresi Riski

Süreç uygulama Riski

- Uygunluk Riskleri

Çevre Riski

Düzenleme Riski

Politika & Prosedür Riski

Yasal Risk

İtibar Riski

- BEŞERİ RİSKLER

İnsan kaynakları Riski

Personel Devir hızı riski

Performans Teşvik Riski

Eğitim Riski

OPERASYONEL RİSK

- *Operasyonel Risk;*

yetersiz veya başarısız süreçler,

sistemler, ve

insanların performansı (beşeri zaafılar),

Veya dışsal olaylar

gibi nedenlerle ortaya çıkan zarar riskidir

the Basel Committee on Banking Supervision (BCBS): “the risk of losses resulting from inadequate or failed internal processes, people and systems or from external events”. Bu tanımdaki asgari unsurlar bulunmak koşuluyla bankalar kendi tanımlarını yaparlar, çünkü operasyonel risk geniş bir kavramdır

*Katılım (Faizsiz) Finans
ilkelerine Uyumsuzluk Riski*

İTİBAR RİSKİ

Uluslararası Literatürde :*Sharia non-compliance Risk* Türkiye’de : *Katılım Finans İlke ve esaslarına uyumsuzluk Riski*

- SNCR is the risk of loss that arises from the *“failure of the IBs to comply with the Shariah rules and principles determined by the Shariah board or the relevant body in the jurisdiction in which the IB operates”*

(Islamic Financial Services Board, IFSB, definition).

It is a component of the operational risk.

KFİ ve Esaslarına Uyumsuzluk Riski’nin IFSB tanımı (Türkiye’ye uyarlanmış):

Katılım Bankasının TKBB Merkezi Danışma Kurulu standart ve kararlarına ve İlgili Bankanın Denetim Komitesi kararlarına uyum konusunda eksiklik ve hatalardan ötürü doğacak zarar riskine

***UYUMSUZLUK RİSKİ* denir.**

Katılım Bankaları için Operasyonel risk

- *Katılım (Faizsiz) Finans ilkelerine Uyumsuzluk nedeniyle zarara uğrama Riski*
 - ***YASALARA UYUMSUZLUK RİSKİ ve***
- *BCBC tanımındaki genel operasyonel risk unsurları yanında, fon sağlayan taraflarla ilişkilerde güvene dayalı sorumlulukları yerine getirmede başarısızlık (failure to meet fiduciary responsibilities)*

İç Denetim

İç Denetim, Kurumun

- *Risk Yönetimi*
- *Kontrol ve*
- *Yönetişim*

*süreçlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine
sistematiik ve disiplinli bir yaklaşım getirerek,
amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur.*

İç denetim

Kurumun amaçlarına yönelik işlerine

(Operasyonlarına)

değer katmak ve geliştirmek

için kurgulanmış

bağımsız ve yansız (objektif)

güvence ve danışmanlık

faaliyetidir

Katılım Finans Kuruluşlarında İÇ DENETİM

*Katılım (Faizsiz) Finans ilkelerine Uyumsuzluk nedeniyle zarara uğrama
Riskine karşı alınan tedbirlerin (KONTROLLER) yeterli olup olmadığını
ve bunlara uyulup uyulmadığını da denetler*

Bağımsız (Dış) Denetim

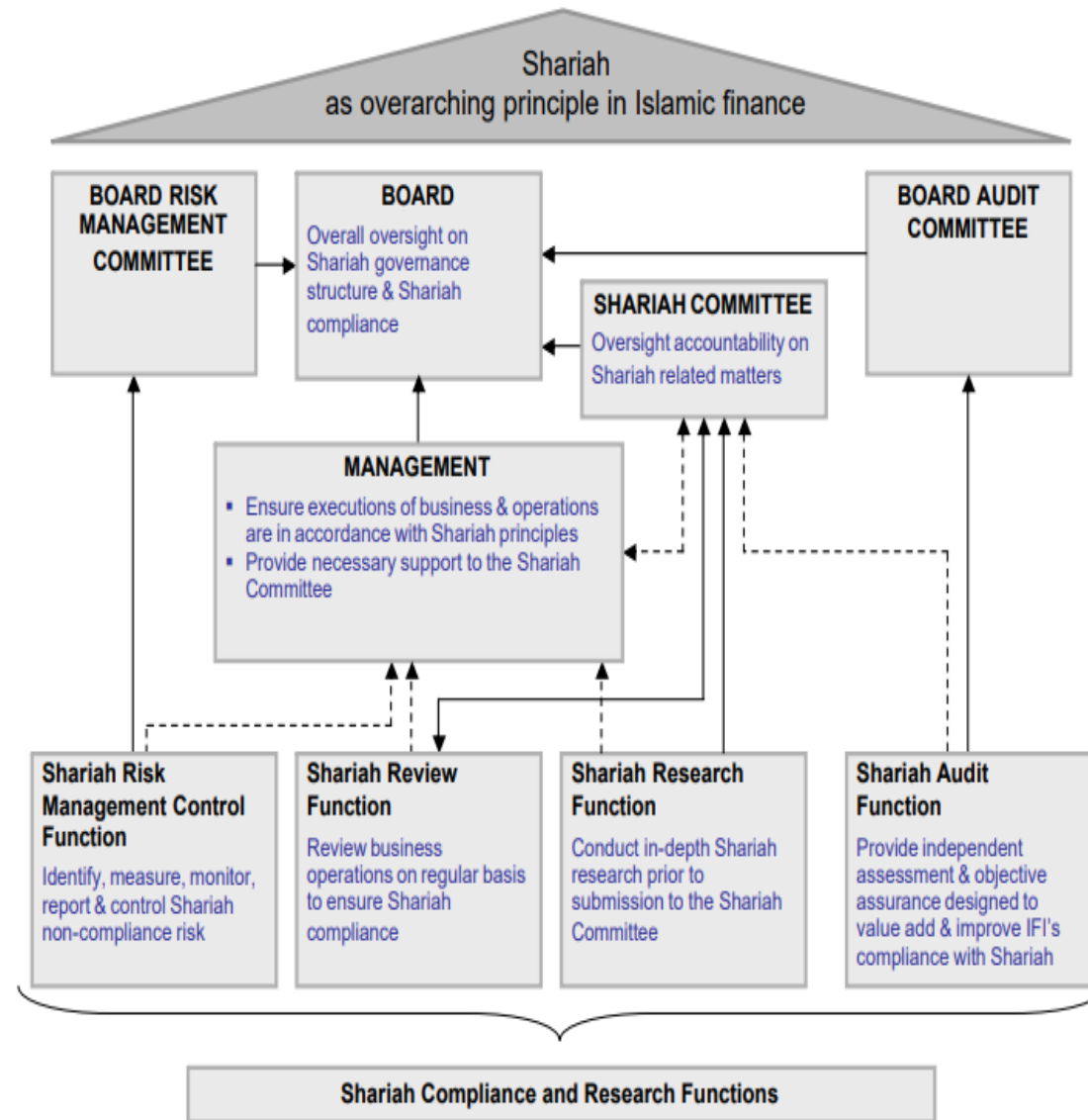
Dış Denetim Bir Güvence Hizmetidir
Finansal Tablolarda açıklanan bilgilerin

- *Doğru ve*
 - *Gerçeğe uygun olduğu*
- konusunda karar vericilere güvence sağlar*

Katılım Finans Kuruluşlarında *DIŞ DENETİM*

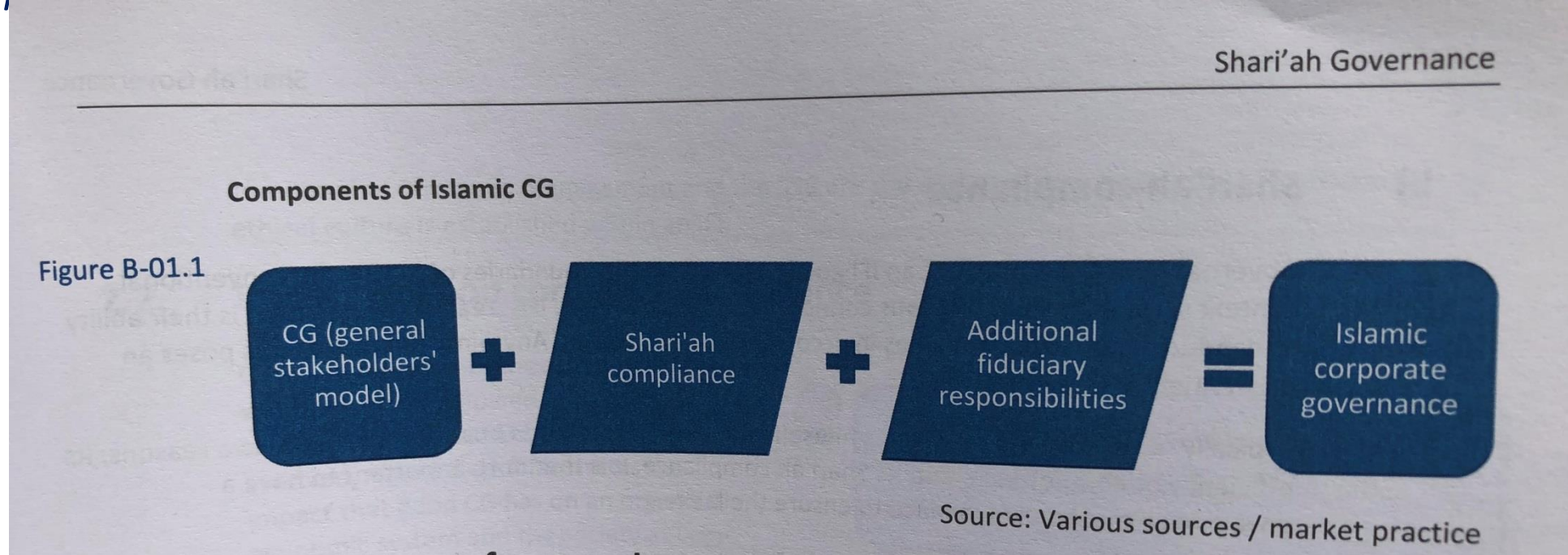
FINANSAL TABLOLARIN Katılım (Faizsiz) Finans ilkelerine Uyumu
konusunda karar vericilere güvence sağlar

Shariah Governance Framework Model for Islamic Financial Institutions (BNM, 2011)

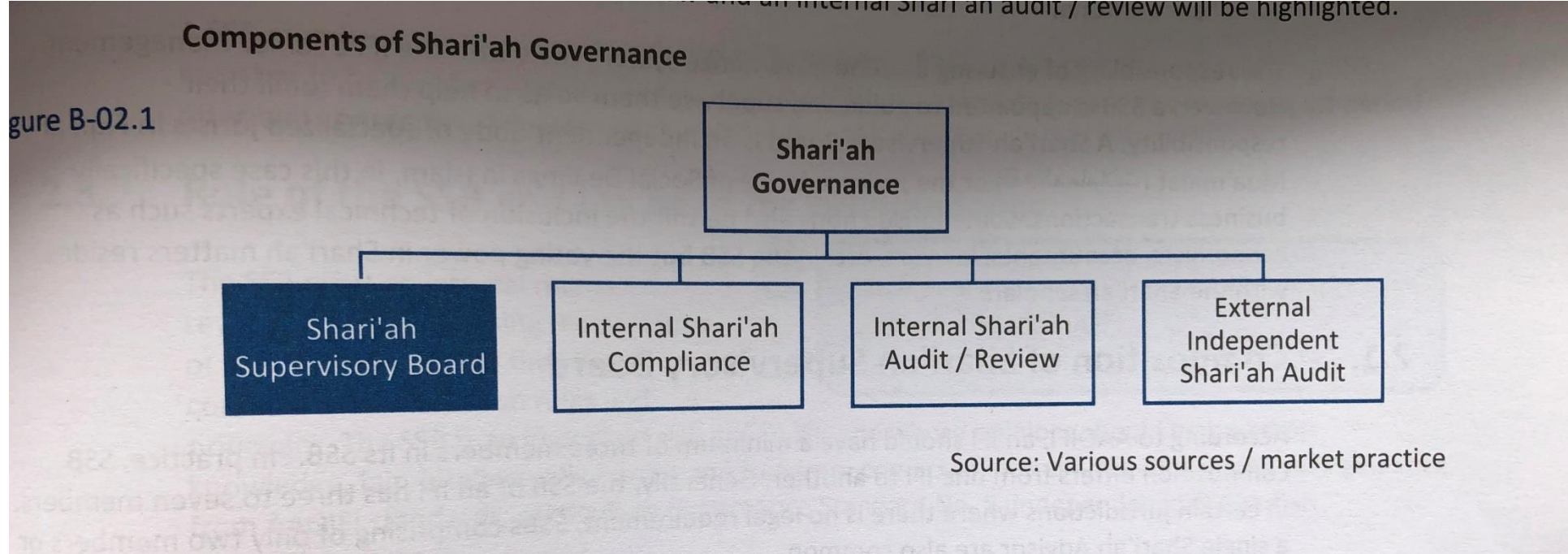
Source: BNM (2011)

. **AAOIFI – Yetkili İslami Muhasebe Meslek Mensubu** (*Certified Islamic Professional Accountant*) **sınavları için Çalışma kitabı**
(*Sharia Standards and Sharia Governance (SS&SG) Study Text*) S. 275

KURUMSAL YÖNETİM (Genel Paydaşlar Modeli) + KATILIM FİNANS İLKELERİNE UYUM + İLAVE emanet sorumlulukları = KATILIM FİNANS İLKELERİ YÖNETİŞİMİ

AAOIFI – Yetkili İslami Muhasebe Meslek Mensubu (Certified Islamic Professional Accountant) sınavları için
Çalışma kitabı
(Sharia Standards and Sharia Governance (SS&SG) Study Text), s.299

- **KATILIM FİNANS İLKELERİ YÖNETİŞİMİNİN UNSURLARI : 1. Danışma Komitesi 2. İç Uygunluk 3. İç Denetim 4. Dış Denetim**

AAOIFI – Yetkili İslami Muhasebe Meslek Mensubu (*Certified Islamic Professional Accountant*) **sınavları için Çalışma kitabı**
[Sharia Standards and Sharia Governance (SS&SG) Study Text], s.312

6. Difference between Shari’ah review and internal Shari’ah audit / review

Shari’ah review and internal Shari’ah audit / review are not to be confused. They both have different objectives and are carried out by different personnel. This section will highlight the differences between the two.

The table in *figure B-02.7* highlights the differences between a Shari’ah review and an internal Shari’ah audit / review.

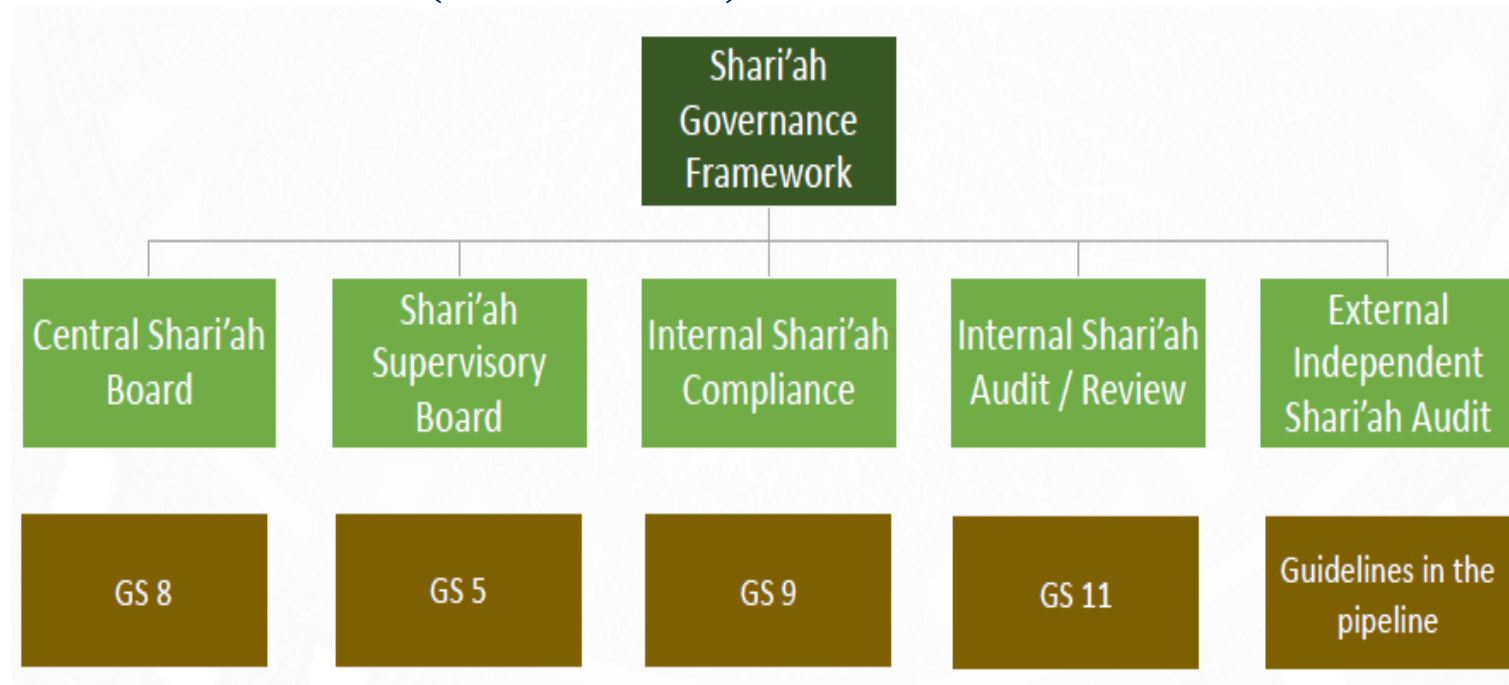
- «Faizsiz Finans İlke ve Esaslarına Uyumun Gözden Geçirilmesi» ile «Faizsiz Finans İlke ve Esasları İç Denetimi» FARKLIDIR

AAOIFI'nin Governance
(=Kurumsal Yönetim, Yönetişim)
Standartları

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

■ AAOIFI Shariah Governance Framework

- The Shariah governance framework is a set of organisational arrangements through which Islamic financial institutions ensure effective oversight, responsibility and accountability of the board of directors, management and Shariah committee (AAOIFI, 2020).

Source: AAOIFI

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

■ AAOIFI Shariah Governance Standards

- GS 1: Shariah Supervisory Board: Appointment, Composition, Report (1997)
- GS 2: Shariah Review (1998)
- GS 3: Internal Shariah Review (1999)
- GS 4: Audit and Governance Committee for IBIs (2001)
- GS 5: Independence of SSB (2005)
- GS 6: Statement of Governance Principles for IFIs (2005)
- GS 7: Corporate Social Responsibility: Conduct and Disclosure of IFIs (2009)
- GS 8: Central Shariah Board (2019)
- GS 9: Shariah Compliance Function (2018)
- GS 10: Shariah Compliance & Fiduciary Ratings (2019)
- GS 11: Internal Shariah Audit (2019)
- GS 12: Sukuk Governance (2019)

Source: AAOIFI

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

- IFSB'nin Katılım Finans İlkelerine uygun Yönetişim Sistemi
(IFSB Shariah Governance System)

Katılım Finans İlkelerine uygun Yönetişim Sistemi : Katılım Finans Kurumlarının Katılım Finans İlkelerine Uyumu konusunda bağımsız ve etkili bir gözetimi olduğu konusunda güvence sağlamak üzere, bir dizi kurumsal ve örgütsel düzenlemeleri gerektirir.

- “Shariah Governance System” refers to the set of institutional and organizational arrangements through which an IIFS ensures that there is effective independent oversight of Shariah compliance over each of the following structures and processes:
 - Issuance of relevant Shariah pronouncements/resolutions
 - Dissemination of information on such Shariah pronouncements/resolutions
 - An internal Shariah compliance review/audit
 - An annual Shariah compliance review/audit

Source: IFSB

***IFSB ‘NİN KATILIM FİNANS İLKELERİNE UYGUN
KURUMSAL YÖNETİM STANDARTLARI***
(IFSB Shariah Governance Standards)

- **IFSB 3:** Guiding Principles for Corporate Governance of Islamic Banks (2006)
- **IFSB 6:** Guiding Principles on Governance of Islamic Collective Investment Schemes (2008)
- **IFSB 8:** Guiding Principles on Governance of Takaful Undertakings (2009)
- **IFSB 10:** Guiding Principles Shari’ah Governance Systems for IIFS (2009)
- **IFSB GN 3:** Guidance Note on the Practice of Smoothing the Profits Payout to IAH (2010)

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

Models of Shariah governance across jurisdictions

	Model I	Model II	Model III
National Level	None	None	National Shariah Committee/Advisory Board
Central Bank	Centralised Shariah advisory body	None	None
IFIs	Shariah committee at IFIs	Shariah committee at IFIs	Shariah committee at IFIs
Countries	 Malaysia Pakistan Indonesia Sudan	 Bangladesh Kuwait UAE	 Morocco Turkey

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

Models of Shariah governance across jurisdictions

	Model I	Model II	Model III - A
ULUSAL SEVİYEDE	-----	-----	Ulusal İslam Hukuku Komitesi /Danışma Kurulu
MERKEZ BANKASINDA	Merkezi İslam Hukuku Danışma Birimi	-----	-----
İSLAMİ FİNANSAL KURULUŞLARDA	İslami Finans Kuruluşlarında İslam Hukuku Komitesi	İslami Finans Kuruluşlarında İslam Hukuku Komitesi	İslami Finansal Kuruluşlarda İslam Hukuku Komitesi
ÜLKELER	 Malaysia Pakistan Indonesia Sudan	 Bangladesh Kuwait UAE	 Morocco (FAS)

Shariah Governance within the Islamic Financial Institutions (IFIs)

Models of Shariah governance across jurisdictions

	Model I	Model II	Model III - B
ULUSAL SEVİYEDE	-----	-----	KATILIM BANKALAR BİRLİĞİNDE DANIŞMA KURULU
MERKEZ BANKASINDA	Merkezi İslam Hukuku Danışma Birimi	-----	-----
İSLAMİ FİNANSAL KURULUŞLARDA	Her bir islami Finans Kuruluşunda İslam Hukuku Komitesi	Her bir islami Finans Kuruluşunda İslam Hukuku Komitesi	Her bir Katılım Bankasında Danışma Komitesi
ÜLKELER	 Malaysia Pakistan Indonesia Sudan	 Bangladesh Kuwait UAE	 Türkiye

*TÜRKİYE’de Katılım Bankalarının Katılım Finans İlke ve
Esaslarına Uyum YÖNETİŞİMİ*

YASAL DÜZENLEMELERİN GELİŞİMİ

İlk BDDK-Kurul Kararı

TKBB'de bir KOMİTE oluşturulmasını öngörüyor

Karar Sayısı: 7736

Karar Tarihi: 22.02.2018

Kurul Başkanlığının 21.02.2018 tarihli gündem yazısı ekinde gönderilen 21.02.2018 tarih ve 43890421-050.01.04-E.3225 sayılı yazı ve eklerinin incelenmesi sonucunda;

- Katılım bankacılığına ilişkin meslek ilke ve standartlarını belirlemek üzere Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından bir komite oluşturulmasına,
- Katılım bankalarının, komite tarafından alınan kararlara uymasına,
- Komitenin oluşumuna, çalışmasına, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasların Kurulun uygun görüşü alınarak Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından belirlenmesine

karar verilmiştir.

*Bu tarihte (Şubat 2018)
henüz Katılım Bankalarındaki
«Danışma Komiteleri» yasal zorunluluk değil
TKBB, BDDK kararına dayalı olarak merkezi komiteyi
(kurul adıyla) **oluşturuyor***

*(TKBB Yönetim Kurulu'nun 02.04.2018 tarih ve 253 sayılı kararı
ile kabul edilmiştir)*

***DANIŞMA KURULUNUN OLUŞUMU, GÖREV, ÇALIŞMA USUL VE
ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ***

*DANIşMA KURULUNUN ALIřMA USUL VE ESASLARI
HAKKINDA İ YÖNERGE*

**(TKBB Yönetim Kurulu'nun 27.06.2018 tarih ve 260/2 sayılı kararı
ile kabul edilmiştir.)**

*DANIşMA KURULUNUN ALIřMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA İ YÖNERGE
(TKBB Yönetim Kurulu'nun 27.06.2018 tarih ve 260/2 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.)*

Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nden:

Amaç ve kapsam MADDE 1 –

(1) Bu Yönergenin amacı; Danışma Kurulunun Çalışma Usul ve Esaslarına ilişkin süreçleri belirlemektir.

(2) Dayanak MADDE 2 - (1) Bu Yönerge, Danışma Kurulunun Oluşumu, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'in 10 uncu maddesine (**Bu tebliğ hükümlerini TKBB yürütür**) dayanılarak hazırlanmıştır.

Araştırma, İnceleme ve Raporlama Faaliyetleri

MADDE 6 – *(1) Danışma Kurulu, müzakere edeceği gündem maddeleri hakkında ihtiyaç duyduğu araştırma ve inceleme faaliyetlerini, çalışma raporlarının hazırlanmasını, alınan kararların kayıt altına alınmasını, takibinin gerçekleştirilmesini ve bu nevi diğer görevleri Raportör ve Uzman personeli eliyle yerine getirir.* (2) Danışma Kurulu Üyeleri ile Raportör ve Uzmanların, Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında mesleki gelişimlerini sürdürmeleri ve görevlerini etkin şekilde yerine getirilebilmeleri için her yıl Danışma Kurulu tarafından belirlenecek yurt içi ve/veya yurt dışında eğitim amaçlı profesyonel programlara katılmaları Birlik tarafından sağlanır. *(3) Raportör ve uzman personel, gündemdeki konulara ilişkin hususlarda araştırma ve inceleme faaliyetlerini yürütmekle görevlidir. Araştırma ve inceleme faaliyetleri asgari olarak; faizsiz finans alanındaki birincil kaynaklarda ilgili hükümlerin belirlenmesi, akademik kaynaklar üzerinden farklı görüşlerin derlenmesi ve ilgili uluslararası standartlar ve uygulamaların gözden geçirilmesini içerir.* (4) Hazırlanan raporlar üyelere sunulmadan önce Sekreterlik tarafından Danışma Kurulunun karar alma yetkisi ve mer'î mevzuat çerçevesinde incelenir ve uygun hale getirilir

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

FAİZSİZ BANKACILIK İLKE VE STANDARTLARINA UYUMA İLİŞKİN TEBLİĞ

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından

14 Eylül 2019 tarihinde yayınlanan FAİZSİZ BANKACILIK İLKE VE STANDARTLARINA UYUMA İLİŞKİN TEBLİĞ çıkana kadar Katılım Bankalarında yasal zorunluluk olmadan kendi istekleriyle oluşturdukları DANIŞMA KOMİTELERİ bulunuyordu. **Bu tebliğ :**

- 1. Katılım Bankalarında «Danışma Komitesi» oluşturulmasını zorunlu hale getirdi.**
- 2. Türkiye Katılım Bankaları Birliğinde merkezi «Danışma Kurulu» oluşturulmasını düzenledi**

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan Tebliğ :
14 Eylül 2019 CUMARTESİ Resmî Gazete Sayı : 30888

FAİZSİZ BANKACILIK İLKE VE STANDARTLARINA UYUMA İLİŞKİN TEBLİĞ

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) *Bu Tebliğin uygulanmasında;*

a) *Birlik: Türkiye Katılım Bankaları Birliğini,*

b) *Danışma komitesi: Faizsiz bankacılık danışma komitesini,*

c) *Danışma Kurulu: Türkiye Katılım Bankaları Birliği nezdindeki Danışma Kurulunu,*

ç) *Denetim komitesi: 5411 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde düzenlenen komiteyi,*

d) *Faizsiz bankacılık: Katılım bankalarının faaliyetleri ile kalkınma ve yatırım bankalarının Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin 10 uncu fıkrası kapsamındaki faaliyetlerini,*

e) *Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartları: Danışma Kurulu tarafından belirlenen ilke ve standartlar ile alınan genel nitelikli kararları,*

f) *Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,*

g) *Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,*

ğ) *Yönetmelik: 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliği,*

ifade eder.

Faizsiz bankacılık danışma komitesi

MADDE 4 – (1) Bankalar, faaliyetlerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygunluğunu sağlamak amacıyla bünyesinde bir danışma komitesi tesis etmekle yükümlüdür. **Danışma komitesi yönetim kuruluna bağlı olarak faaliyet gösterir.**

(2) Danışma komitesi en az üç üyeden oluşur. Üyelerden en az üçte ikisinin yurt içinde yerleşik olması zorunludur. Üyeler, banka yönetim kurulu tarafından görevlendirilir ve ilk genel kurulun onayına sunulur.

(3) Danışma komitesi üyelerinin görev süresi üç yıldır. Bir danışma komitesi üyesinin görevi, görev süresinin sona ermesi, ölüm, ağır hastalık, engellilik nedeniyle iş görememesi, görevlendirilmesi için gerekli şartları kaybetmesi, kendi isteğiyle görevden ayrılması veya banka yönetim kurulu üyelerinin en az üçte ikisinin aynı yöndeki kararı ile sona erer. Görev süresi sona eren üyeler tekrar görevlendirilebilir.

(4) Danışma komitesi, bu Tebliğ hükümleri kapsamında verilen görevleri düzenli şekilde yerine getirmek üzere kendi üyeleri arasından bir başkan ve onun bulunmadığı hallerde görev yapmak üzere bir başkan vekili seçer.

(5) Bankalar, danışma komitesi faaliyetlerinin etkin bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli hizmetleri yürütmek üzere yeterli sayıda personel istihdam etmek suretiyle danışma komitesine bağlı bir danışma komitesi sekretaryası oluşturur. Danışma komitesi sekretaryası işlevi, 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen birim veya personel tarafından yerine getirilebilir.

(6) Danışma komitesi sekretaryası asgari olarak aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Danışma komitesi toplantılarının gündemi ve zamanını üyelere bildirmek ve gündem konularına ilişkin bilgi ve belgeleri üyelere iletmek.

b) Danışma komitesi toplantılarının tutanaklarını düzenlemek ve tutanakların danışma komitesi üyeleri tarafından imzalanması sürecini yürütmek.

c) Danışma komitesi kararları hakkında faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri ile görevli birim veya personele bilgi vermek.

ç) Banka içinden ve dışından gelen başvurular üzerine faizsiz bankacılık ilke ve standartlarının kapsamına giren konularda danışma komitesi görüşünün oluşturulması ve ilgililere ve faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri ile görevli birim veya personele tebliğ edilmesi sürecini yönetmek.

Danışma komitesi üyelerinin görevlendirilme şartları

MADDE 5 – (1) *Danışma komitesi üyelerinin asgari üçte ikisinin, ilahiyat veya dengi alanlarda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş veya faizsiz finans alanında yüksek lisans ya da doktora derecesine sahip olmanın yanı sıra, faizsiz finans alanında en az üç yıl mesleki deneyime sahip olması zorunludur.* Kurul, gerekli görmesi halinde üyelerin tamamı için bu şartları aramaya yetkilidir.

(2) Danışma komitesi üyelerinin görevlerinin gerektirdiği yetkinlik, muhakeme yeteneği, dürüstlük ve itibara sahip olması gerekir.

(3) 5411 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen şartları taşımayanlar danışma komitesi üyesi olarak görevlendirilemezler.

(4) Danışma komitesi üyesi olarak görevlendirilecek kişiler bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilir. Bildirimden itibaren on beş iş günü içerisinde Kurumca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin görevlendirmesi yapılabilir.

(5) ***Bu Tebliğde yer alan şartları sağlaması koşuluyla bir kişi en fazla iki bankanın danışma komitesinde görev alabilir.***

(6) Bankalar, danışma komitesinin ve üyelerinin görevlerini etkin, verimli ve devamlı şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmeye yönelik objektif kriterler ve bu kriterler çerçevesinde bir değerlendirme süreci belirler. Değerlendirme sürecinin sonuçları, danışma komitesi üyelerinin göreve devam edip etmemesine karar verme sürecinde dikkate alınır.

Danışma komitesinin bağımsızlığı

MADDE 6 – (1) *Danışma komitesi, üst düzey yönetim ve ilgili bütün tarafların etkisinden uzak ve bağımsız şekilde karar alır. Bankalar, danışma komitesi üyelerinin görevlerinin icrasında menfaat çatışmalarından uzak olmalarını sağlayacak tedbirleri alır.*

(2) Danışma komitesi üyelerinin;

- a) Görevlendirilme tarihinden önceki son bir yıl da dahil olmak üzere; bankanın ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarının yönetim kurulu üyesi, yöneticisi veya çalışanı olmaması,
 - b) Bankada ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarında nitelikli paya sahip olmaması,
 - c) Banka ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıkları ile önemli oranda borç/alacak ilişkisi bulunan ticari kuruluşlarda nitelikli paya sahip olmaması, yönetim kurulu üyesi veya yönetici olarak görev almaması,
 - ç) Bankanın hakim ortağının, yönetim kurulu üyelerinin veya genel müdürünün eşi veya ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan veya sıhrî hısımlı olmaması,
 - d) Danışma komitesi üyeliği görevi karşılığında aldığı ücret dışında kendisine bankadan ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklardan, bunların kârlılığına dayalı olarak herhangi bir ad altında ücret veya benzeri bir gelir sağlanmaması,
 - e) Eş ve/veya çocuklarının bankada ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarında genel müdür, genel müdür yardımcısı veya dengi pozisyonunda yönetici olmaması ve (a), (b) ve (c) bentlerinde aranan nitelik ve şartları haiz olması,
- şarttır.

Danışma komitesinin görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) Danışma komitesi aşağıda yer alan görev ve yetkilere sahiptir:

a) Faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile bunların uygulanması hakkında bankaya münhasır kararlar almak.

b) Banka içi düzenlemeleri faizsiz finans ilke ve standartlarına uyum çerçevesinde incelemek.

c) Bankanın ürün ve hizmetlerine ilişkin standart sözleşmeleri ile eklerini faizsiz bankacılık ilke ve standartları açısından değerlendirmek ve onaylamak.

ç) Aldığı kararları içeren periyodik raporları Danışma Kuruluna sunmak.

d) Bankaya ve konsolidasyona tabi ortaklıklarına hukuk, denetim ve ilgili diğer alanlarda hizmet sunan kişi ve kuruluşlara faizsiz bankacılık ilke ve standartları konusunda görüş bildirmek.

e) Bankanın yıllık faaliyet raporunda yer almak üzere, danışma komitesinin dönem içi faaliyetleri hakkında bilgi vermek ve banka faaliyetlerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygunluğuna ilişkin değerlendirmede bulunmak.

(2) Bankalar, danışma komitesi üyelerinin görevlerini yerine getirmesi için ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgelere erişimini sağlayacak tedbirleri alır.

(3) Danışma komitesi, Danışma Kurulu tarafından belirlenen ilke ve standartlara ve alınan genel nitelikli kararlara aykırı kararlar alamaz.

Faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri

MADDE 9 – (1) Faizsiz bankacılık uyum faaliyetlerinin amacı, bankanın gerçekleştirdiği veya gerçekleştirmeyi planladığı faaliyetlerin ve yeni işlemler ile ürünlerin **faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına ve danışma komitesi tarafından alınan kararlara uyumunun** sağlanmasıdır.

(2) **Faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri** asgari olarak; sunulan hizmetlerin, yapılan yatırımların, müşterilerle, hizmet sağlayıcılarla ve üçüncü taraflarla imzalanan sözleşmelerin ve gerçekleştirilen işlemlerin, hazırlanan politika, prosedür ve diğer kurum içi düzenlemelerin, finansal tablolar, faaliyet raporları ve kamuya yapılan diğer açıklamaların, tanıtım ve reklamların, finansal ve finansal olmayan kurum içi raporlamaların, yetkili organlar tarafından alınan kararların, banka ana sözleşmesi ile pay sahipleri ve personelle ilişkilerin **faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararlarına uyumunu sağlamaya yönelik kontrolleri içerir.**

(3) **Faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri çerçevesinde, faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararları ve bunların muhtemel etkileri hakkında yönetim kurulu ve ilgili birim ve personel en kısa sürede bilgilendirilir.**

(4) **Faizsiz bankacılık uyum faaliyetleri, Yönetmelik çerçevesinde uyum kontrolleri ile görevli birim, personel veya münhasıran faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uyum sağlama amacıyla teşkil edilen birim veya görevlendirilen personel tarafından yerine getirilir.**

(5) Faizsiz bankacılık uyum faaliyetlerini yürüten birim veya personel, icra ettiği çalışmalara ilişkin olarak asgari üç ayda bir denetim komitesine rapor sunar.

(6) Bankanın faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uyum faaliyetlerini düzenleyen politika ve prosedürleri, danışma komitesinin görüşü alındıktan sonra yönetim kurulunun onayına sunulur.

Faizsiz bankacılık denetim faaliyetleri

MADDE 10 – (1) Faizsiz bankacılık denetim faaliyetlerinin amacı, banka faaliyetlerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararlarına uygun olarak yürütüldüğü ve uyum fonksiyonunun etkinliği ve yeterliliği hususunda üst düzey yönetime, ortaklara ve bankanın diğer paydaşlarına GÜVENCE sağlamaktır.

(2) Faizsiz bankacılık denetim faaliyetleriyle; **faizsiz bankacılık uyum faaliyetlerinin yeterliği ve etkinliği değerlendirilir**, bankanın faaliyetlerinin ve işlemlerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararlarına uygunluğu denetlenir.

(3) Faizsiz bankacılık denetim faaliyetleri; Yönetmeliğin 22 nci maddesi çerçevesinde **iç denetim birimi tarafından yerine getirilir.**

(4) Faizsiz bankacılık denetim faaliyetlerine ilişkin olarak **denetim komitesine** asgari üç ayda bir rapor sunulur. Söz konusu raporlama yükümlülüğü, Yönetmeliğin 31 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen rapor kapsamında da yerine getirilebilir. Denetim komitesi gelen raporu, mütalaası ile birlikte en geç on iş günü içinde yönetim kuruluna sunar.

(5) Denetim komitesi, faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerine ilişkin hazırlanan raporlar ve raporlarda yer verilen bulgulara yönelik alınan aksiyonları müzakere etmek üzere danışma komitesi ile yılda asgari iki kez toplantı yapar.

Katılım Bankası -Yönetim kurulunun sorumlulukları

MADDE 14 – (1) Banka yönetim kurulu bu Tebliğ kapsamında;

a) Bankada faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uyuma ilişkin yapıların, görev tanımlarının, yetki ve sorumlulukların, iş süreçlerinin, raporlama kanallarının belirlenmesi,

b) Bankanın ilgili personelinin faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararları hakkında etkin şekilde bilgilendirilmesinin sağlanması,

c) Faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararlarına uyum konusunda banka personelinin görev ve sorumluluklarının belirlenmesi,

ç) Danışma komitesi üyelerinin ve faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekretaryasında görev alan personelin görevlerinin icrasında menfaat çatışmalarından uzak olmalarını sağlayacak tedbirlerin alınması,

d) Danışma komitesi üyelerinin ve faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekretaryasında görev alan personelin görevlerini yerine getirmesi için ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgelere erişimini sağlayacak tedbirlerin alınması,

e) Danışma komitesi üyelerinin ve faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekretaryasında görev alan personelin mesleki gelişimlerini sağlamak üzere eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanması, ilgili mevzuat ve mevzuattaki değişiklikler hakkında yeterince ve zamanında bilgilendirilmesi, birbirleriyle ve bankanın yöneticileri ve personeli ile bilgi ve tecrübe paylaşımı yapmasına ilişkin süreçlerin oluşturulması,

f) Faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararlarına herhangi bir uyumsuzluğun tespiti halinde; uyumsuzluğu oluşturan iş ve işlemlerin durdurulması, uyumsuzluk hususunda danışma komitesinin bilgilendirilmesi ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmaya yönelik planın hazırlanması,

g) Banka müşterilerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartları kapsamında ürün ve hizmetlerinin işleyişi, sözleşme hükümleri ile tarafların hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmesine ilişkin politika ve süreçlerin belirlenmesi,

ğ) Danışma komitesi üyelerinin ve danışma komitesinin aldığı kararların kamuoyuna açıklanmasına ilişkin politika ve süreçlerin belirlenmesi,

h) Danışma komitesi üyelerinin, danışma komitesi toplantılarına katılan alanında uzman kişilerin ve faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekretaryasında görev alan personelin göreve başlama aşamasından itibaren Kanunun 73 üncü maddesi kapsamındaki yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi olmalarına ve yerine getirmelerine ilişkin gerekli tedbirlerin alınması,

ile sorumludur.

Yönetim Kurulu Komiteleri

MADDE 14 – (2) Banka yönetim kurulu, birinci fıkrada belirtilen sorumluluklarını yerine getirmek üzere komiteler oluşturabilir.

TKBB- Danışma Kurulu

<https://tkbbdanismakurulu.org.tr>

TKBB- Danışma Kurulu

1. *Standartlar Yayınlar* (Mevcut 3 standart)

Murabaha Standardı

Teveruk Standardı

Pay senedi İhracı ve Alım-Satımı Standardı

2. *Kararlar Yayınlar*

Murabaha Konusunda Standartlar

- *TKBB- Danışma Kurulu Standardı*
- *AAOIFI Hukuk Standardı*
- *AAOIFI Muhasebe Standardı – KGK Faizsiz Muhasebe Standardı*

Danışma Kurulu

Kurul Hakkında +

Standartlar

Kararlar

Rehberler

MUDAREBE STANDARDI

27 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

KEFALET STANDARDI

17 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

TEVERRUK STANDARDI

18 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

PAY SENEDİ İHRACI VE ALIM- SATIMI STANDARDI (GÜNCELLENMİŞ STANDART)

16 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

MURABAHA STANDARDI

26 Sayfa

Türkçe

İngilizce

Arapça

Standartlar

TKBB DANİŞMA KURULU STANDARTLARI

Murâbaha Standardı	06.05.2021	Görüntüle
Teverruk Standardı	02.03.2021	Görüntüle
Pay Senedi İhracı ve Alım-Satımı Standardı (Güncellenmiş Standart)	26.08.2020	Görüntüle

Size daha iyi bir hizmet sunabilmek için sitemizde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [Çerez Aydınlatma Metni](#)ni inceleyebilirsiniz.

KABUL ET

TKBB DANİŞMA KURULU
KARARLARI

Pay Senedi İhracı ve Alım-Satımı Standardının Revizesi	15.10.2020	Görüntüle
Türk Eximbank Katılım Finansı Yatırım Kredisi	06.07.2020	Görüntüle
TCMB Reeskont Kredisi II	16.01.2020	Görüntüle
Katılım Bankaları Tarafından Maaş Promosyonu Ödenmesi	31.10.2019	Görüntüle
Murabaha Akdinden Doğan Vadeli Borçtan İndirim Yapılması	04.10.2019	Görüntüle
Enflasyona Endeksli Hesaplar	22.08.2019	Görüntüle
Teminat Mektupları	07.03.2019	Görüntüle
Faizsiz Finans Muhasebe Standartları İçerisinde Yer Alan Fikhi Terimlerin Türkçe Karşılıklarının Tespit Edilmesi	01.03.2019	Görüntüle
Konvansiyonel Bankaların Kartları İle Katılım Bankaları ATM'lerinden Nakit Avans Kullanılması	28.02.2019	Görüntüle

SON